

VII

TELEVALDKONNA ANALÜÜSI JA STATISTIKA MÕISTETE SELETUSSÕNARAAMAT JA INGLISE–EESTI LÜHISÕNASTIK

TV-sektorit, televisioonimajandust, teleprogrammide struktuuri, reklaamivaldkonda ja auditooriumi iseloomustavad mõisted, statistilise analüüsi kategooriad, tunnused, näitajad ja indikaatorid on sõnaraamatus esitatud kahel viisil:

- 1) **seletussõnaraamatus** on eestikeelsed mõisted ja selgitused koos ingliskeelsete vastetega esitatud valdkondade ja tunnustegruppide kaupa ning iga tunnustegrupi raames on mõisted antud tähestikulises järjekorras;
- 2) **televaldkonna mõistete inglise-eesti lühisõnastikus** on terminid esitatud tähestikulises järjekorras. Sõnastiku koostamisel abiks olnud allikmaterjalidele on viidatud käesoleva väljaande II osas (viited trükiväljaannetele) ja IX osas (viiteid WWW-s kättesaadavale meediterminoloogiale).

Seletussõnaraamatus on mõisted ja terminid jaotatud järgmistesse tunnustegruppidesse:

1. Elanikkonna varustus tele-, arvuti- ja videoseadmete ning teleteenustega
2. Koduelektroonika müüginäitajad
3. Teleorganisatsioonide üldiseloomustus
4. Teleprogrammi edastamine
5. Teleprogrammi tüübid
6. Teleprogrammi struktuur
7. ETV ja EBU programmikategooriad
8. Teleprogrammi tootmine, hankimine ja planeerimine
9. Televisiooni finantseerimine
10. Reklaam ja sponsorus
11. Teletöötajad
12. Teleauditoorium

Esitatavat sõnaraamatut tuleks käsitleda kui esimest süsteemsemat katset telesektori analüüsi ja statistika mõistete eestikeelseks sõnastamiseks ja kirjeldamiseks, mida seetõttu tuleks võtta teatud reservatsiooniga. Inglisekeelsetele terminitele eestikeelsete vastete leidmine ja selgituste sõnastamine kujunes küllalt komplitseeritud ülesandeks, mitte alati ei õnnestunud vältida küsitavusi ning leida kõigile tõlke- ja sõnastamisprobleemidele rahuldavaid lahendusi. Tahan tänada häid kolleege ja asjatundjaid Salme Rannut ja Margo Veskimäge, kelle nõuanded ja ettepanekud olid selle komplitseeritud töö tegemiseks eriliselt väärtuslikud.

Küllap seisab põhjalikuma televisioonisõnastiku tegemine veel ees, seda enam, et mitmete televaldkondade (tehnik, tootmine, režii, montaaž, heli, valgus, stsenaaristika jm.) oskussõnu pole alljärgnevas käsitletud. Sellise sõnastiku loomist on Concordia Ülikooli meediateaduskonnas alustatud ning esimesed vastavasisulised kursuse- ja diplomitööd ka juba kaitstud.

Televaldkonna analüüsi ja statistika mõistekogusid ja mahukamaidki ingliskeelseid teleterminoloogias seletussõnaraamatuid võib arvukalt leida ka internetist. Huvitatud lugeja leiab viited olulisematele neist käesoleva raamatu IX peatükist “Meedia-alaste veebilinkide valikkogu”.

TELEVALDKONNA ANALÜÜSI JA STATISTIKA MÕISTETE SELETUSSÕNARAAMAT

inglisekeelsete vastetega

ELANIKKONNA VARUSTATUS TELE-, VIDEO- JA ARVUTITEHNIKAGA NING TELETEENUSTEGA

TV equipment (IP), Household equipment (EAO)
Consumer electronics (EBU)

analoogformaad — heli- ja pildisignaali töötlus ja edastamine põhineb elektromagnetlainete füüsiliste parameetrite (amplituudi ja sageduse) modultatsioonil (erinevalt digitaalsest formaadist, mis põhineb kahendsüsteemis numbrilisel infol. Standardsetes heli- ja videoseadmetes kasutatakse analoogtehnoloogiat, siit analoogtelevision, analoograadio, analoogvideo, analoogtehnika ja -seadmed; **Analogue, Analog**

analoogtelevision — analoogtehnoloogial põhinev television; **Analogue television, Analog TV**

andmeedastus — andmete edastamine elektersidevahenditega ühest punktist ühte või enamasse punkti; **Data transmission, Datacasting**

andmeedastussüsteem raadioringhäälingus — tehniline lahendus ja teenus, mille olulisemateks funktsioonideks on kuulatava FM raadioprogrammi kõige paremini kuuldava sageduse automaatne valik ning ühel ajal heliga tekstiinformatsiooni — jaama nime, sageduse, programmi sisu, teadete jms. kuvamine; **Radio Data System, RDS**

digitaaltelevision — digitaaltehnoloogial põhinev television (vastandina analoogtelevisionile). Digitaaltelevisioni signaali vastuvõtmiseks on vaja vastavat lisaseadet või telerit või vastava tarkvaraga varustatud arvutit. Digitaaltelevisionil on analoogtelevisioniga võrreldes parem pildikvaliteet. Digitaaltelevisioni tehnoloogia võimaldab edastada kõrgresolutsioonitelevisioni, tavatelevisioni, andmeid, interaktiivseid teleprogramme jm.; **Digital television, Digital TV, DTV**

digitaalvideoplaad — tehnoloogia video digitaalseks salvestuseks ja taasesituseks; **Digital Video Disk, Digital Versatile Disk, DVD**

eetritelevision — television tavamõistes, teleprogrammide edastamine maapealsete saatjate abil eetri kaudu, teleringhääling. Eetritelevisioni signaali edastatakse kõrgsagedusdiapasoonis meeterlainealal (VHF) ja detsimeeter-lainealal (UHF); **Terrestrial television; “over the air”, “on the air”**

Eetritelevisioni formaadid:

- VHF, meeterlaineala, kanalid 1–13
- UHF, detsimeeterlaineala, kanalid 14–69
- väikese võimsusega television; **LPTV, Low-Power Television, Community Television**
- regionaaltelevision; **Regional Television**
- abonenttelevision, tellimustelevision; **STV, Subscription Television**

individuaalvastuvõtusüsteem — tehniliste vahendite süsteem, mille abil isik võtab oma tarbeks vastu programme; **Individual Reception System, IRS**

interaktiivne television — tehniline lahendus ja televorm, mis võimaldab vaatajal suhelda saatetest osavõtjatega või oma arvamust avaldades mõjutada otseselt või kaudselt saate või programmi kulgu selle edastamise käigus; **Interactive Television, Two-way TV, ITV**

internet — magistraal-, vahe- ja tupikvõrkudest koosnev multiprotokolliline maailma suurim arvutivõrgustik; **Internet**

internetitelevision — TV video- ja helisignaali edastus Interneti kaudu; **Internet Television, Internet TV**

kaabellevivõrgu abonent — kaabellevivõrguga liitunud isik, kellele edastatakse tasu eest programme. Abonendil ei ole õigust edastada programme kolmandatele isikutele; **Subscribed to cable television**

Statistikas kasutusel: **kaabeltelevisioni abonentide arv** — kaabeltelevisioniga tegelikult liitunud telekodude arv; **CHH, CHH=connected TVHH** ja **kaabeltelevisioni abonentide osakaal** — kaabeltelevisioniga tegelikult liitunud telekodude suhtarv telekodude koguarvu; **CHH/TVHH**

kaabellevi programmide pakett — kaabellevivõrgu operaatori poolt kaabellevivõrgu kaudu abonendile edastatavate programmide kogum; **Cable program package, cable service**

kaabellevi programmide põhipakett — kaabellevi programmide pakett, mida kaabellevivõrgu operaator edastab kõigile abonentidele. Programmipakett sisaldab reeglina kohalikke üleriigilisi avalik-õiguslikke ja kohalikke telekanaleid ning üldauditooriumile huvipakkuvaid välistelekanaleid. Põhipaketi tellimishind on minimaalne; **Basic cable distribution service**

kaabeltelevisioon — teleprogrammide edastamine kaabelvõrkude kaudu. Kaabeltelevisioonis edastatakse eetri- ja satelliittelevisiooni programme ning kaabelfirmade ja kaabeloperaatorite omatoodangut; **Cable Television, Cable-TV, Community Antenna Television, CATV**

kaabeltelevisiooni potentsiaalne auditoorium — telekodude arv, mis moodustub nii kaabeltelevisiooni abonentidest kui ka nendest telekodudest, kellel on tehnilised võimalused kaabeltelevisiooniga liitumiseks (kaabel on toodud elamus asuvasse signaali jaotusseadmesse); **passed households, PHH, passed TVHH**

Statistikas kasutusel: **kaabeltelevisiooni potentsiaalse auditooriumi osakaal** — kaabeltelevisiooniga liitunud või liitumisvõimalust omavate telekodude suhtarv telekodude koguarvu; **PHH/TVHH**

kaanonvideo — tasulise kaabeltelevisiooni teenus, mis võimaldab abonendil valida teda huvitava saate või filmi demonstreerimise algusaega teenuse osutaja poolt pakutud võimaluste hulgast. Tavaliselt alustatakse filmi uut demonstreerimist iga 15 minuti tagant; **Near Video-on-Demand, NVoD**

konverter (ka set-top-box) — elektrooniline seade, mis võimaldab tavatelevisiooni lülitada laiaribalisse (broadband) paljukanalilisse interaktiivsete teleteenuste võrku

- **analoogkonverter** võtab vastu ja dekodeerib analoogtelevisiooni signaale. Uue põlvkonna seadmed võimaldavad kasutada mõningaid andmeedastusteenuseid (näiteks elektroonilisi saatekavasid; **electronic programming guides, EPG**), mis on kodeeritud heli- ja pildisignaaliga samasse sagedusribasse; **Analog set-top-box**
- **digitaalkonverter** võtab vastu ja dekodeerib digitelevisiooni MPEG standardis kodeeritud signaale. Seade võimaldab kahepoolset andmesidet (**two-way data streams**), võimaldades kasutada mitmesuguseid teenuseid, näiteks elektroonilise kaubamaja (electronic shopping) või nõudelvideo teenuseid (VoD); **Digital set-top box**

kõrgresolutsioontelevisioon — hea pildikvaliteediga digitaalne laiformaatelevisioon, kus pildiresolutsioon

on ligi 2 korda kõrgem kui tavatelevisioonil; **High Definition Television, 16:9 TV set, HDTV**

laiekraantelevisioon (ka laiformaatelevisioon) — teleriekraani tegelikest mõõtmetest sõltumata on laiekraantelevisiooni pildivälja laiuse ja kõrguse suhe 16:9, tavatelevisioonil (SDTV) on see suhe 4:3. Laiformaadis edastatakse ennekõike hea pildi- ja helikvaliteediga (pilt lähedane 35mm filmi kvaliteedile, heli ligidane CD kvaliteedile) digitaalset televisiooni, kus pildiresolutsioon on ligi kaks korda kõrgem (1125 rida) kui tavatelevisioonil (625 rida); **Widescreen**

laserkettaseade — seade laserketaste lugemiseks; **CD-ROM drive, CD drive**

laserplaat (ka laserketas, digitaalketas, CD-plaat) — 120 mm läbimõõduga plaat heli, pildi või teksti optiliseks digitaalsalvestuseks; **CD, compact disc**

interaktiivne laserplaat — kasutaja saab filme, mängu ja demosid piiratud ulatuses mõjutada; **CD-I (compact disc interactive)**

kirjutatav laserketas, CD-R-ketas; CD-R (compact disc recordable)

korduvalt kirjutatav laserketas, CD-RW-ketas; CD-RW (compact disc read-write) or CD-E (compact disc erasable)

laserplaat-püsimalu, CD-ROM arvuti andmekandjana kasutatav laserplaat; CD-ROM, compact disc read-only memory

universaaldigitaalketas laserkettastandard; ühepoolne ühekihiline plaat mahutab 4,7 GB, kahepoolne kahe läbipaistva kihiga 18,8 GB; **Digital Versatile Disk, DVD**

laserpleier (ka CD-pleier) — heli- ja videotehnika riistvara laserplaadi taasesitamiseks; **CD player**

modem — seade, mis moduleerib ja demoduleerib signaale (sõna “modem” on lühend sõnast MODulaator-DEModulaator. Sageli kasutatakse modeemit digitaalsignaali edastamise võimaldamiseks analoog-edastusvahendite kaudu. Modem konverteerib arvutist tuleva digitaalse infovoos analoogsignaals, mida saab edastada telefoniliini kaudu. Vastuvõtjapoolel konverteerib modem analoogsignaali digitaalseks; **Modem**

nõudelvideo — tasulise kaabeltelevisiooni täisteenus, mis võimaldab abonendil tellida soovitud saadet või filmi mis tahes talle sobival algusajal; **Video-on-Demand, VoD**

otsesatelliittelevisioon — tehniline lahendus, mis võimaldab telesatelliidilt (**Direct Broadcasting Satellite, DBS**) edastatud suure võimsusega telesignaali vastu võtta individuaalkasutuses olevate satelliittelevisiooni vastuvõtuantennide (nn. taldrükute) abil; **Direct-to-home satellite, DTH**

personaalne videosalvestusseade — digitaalkonverteriga kokku ehitatud videopilti- ja heli kõvakettale salvestav seade, mis võimaldab paindlikke individuaalseid teenuseid: eelvalikuga salvestust (teatud liiki saadete salvestamist sisestatud otsingukriteeriumite järgi, näiteks salvestada automaatselt filme oma lemmiknäitlejatega jms.) ja mahamängimist vaatajale sobivas järjestuses, peatada otsesaate vaatamine, korrata sellest mõnd eelnevat stseeni ning seejärel jätkata otsesaate jälgimist jms. **Personal Video Recorder, PVR**

satelliittelevisioon — teleprogrammide edastamine satelliitidele paigaldatud saatjate abil; **Satellite TV**

Super VHS — VHS tehnoloogial põhinev ent tavalise VHS-iga võrreldes paremat salvestuse ja taasesituse kvaliteeti võimaldav videoformaad; **Super VHS, S-VHS**

tasuline televisioon (ka tasulised teleteenused) — ennekõike kaabelvõrkudes pakutavad eritüübilised tasulised teleteenused, mis võimaldavad üksiktarbijail vastava tasu eest tellida ja vaadata teleprogramme vastavalt oma vajadustele ja huvidele ning sobival ajal. Tasulistest kaabelvõrkudes pakutakse ennekõike filme, eksklusiivsete spordi- ja kultuuriürituste ülekanalid; **Pay-TV**

Praktikas rakendatakse nelja tasulise televisiooni vormi:

- tellimusvideo (1) — **Pay-Per View (PPV)**
- välkvideo (2) — **Impulse Pay-Per-View (IPPV)**
- kaanonvideo (3) — **Near Video-on-Demand (NvoD)**
- nõudevideo (4) — **Video-on-Demand (VoD)**

	1	2	3	4
Tasumine ühe saate eest	+	+	+	+
Tellimine puldi abil		+	+	+
Valik fikseeritud algusaegu			+	+
Kõik videomagnetofoni funktsioonid				+
	PPV	IPPV	NvoD	VoD
Pay on an event basis	+	+	+	+
Order through remote control		+	+	+
Lots of choice of start times			+	+
Full VCR functionality				+

telerite arv — antud piirkonnas (riigis, regioonis) elanikkonna kasutuses olevate telerite koguarv; **Total TV receivers, number of TV receivers, Television Sets or TV Sets**

1. **must-valgete telerite arv** — 1990. aastate alguse statistikas fikseeriti eraldi ka must-valge pildiga telerite arv; **Black-and white TV Set**
2. **värvitelerite arv**; **Color TV**
3. **mitme teleriga telekodude arv** — kahe ja enama teleriga telekodude arv; **Multiset, TV households with 2 sets or more, Multi-channel households**

tavatelevisiooni standard — eetritelevisioon 4:3 formaadis ja NTSC, PAL või SECAM standardile vastavas kvaliteedis; **standard Television, SDTV**

teleripult (ka kaugjuhtimispuul) — teleraadioseadmete distantsjuhtimist võimaldav elektrooniline seade; **Remote Control, TV Remote Control**

teletekst — (**ka Teksti-TV**); eetritelevisiooni signaaliga üheaegselt edastatav kahemõõtmeline teksti- ja pildiinformatsioon, mida saab vastu võtta vastavate dekodeeritega varustatud teleritega. Tarbija saab teleteksti lehekülgi oma suva kohaselt pakutavast aine- loendist valida ja "kerida" ning ühel ajal telesignaali kasutada; **Teletext, Text-TV**

traadita kaabeltelevisioon (ka paljukanaliline lühilainelevivõrk) — kaabeltelevisiooni erivorm, kus programmsignaali edastatakse kaabeltelevisiooni liinivõimendus- ja jaotuspunktidest väikese võimsusega lühilaine-saatjate abil. Kasutatakse piirkondades, kus kaabelvõrgu ehitamine on kulukas või raskendatud; **Multichannel Distribution Service, MDS; Microwave Multipoint Distribution Service, MMDS; Wireless Cable**

tellimusvideo (ka tellimustelevisioon); abonent saab teenust osutavalt organisatsioonilt tellida ja tasuda ühekordse filmi, ürituse või muu tasulise televisiooni toote vaatamise eest; **Pay-per-view, PPV**

VHS (ka laiatarbevideo) — väga levinud laiatarbevideo formaad, mis kasutab reeglina 1/2-tollise videolindiga kassette; **Video Home System, VHS**

videotekst (ka interaktiivne videograafia) — teletekstiga analoogne teenus, mis tagab tekstilise ja graafilise informatsiooni interaktiivse vahetuse sidevõrgu kaudu (kaabeltelevisioonis või arvuti vahendusel); **Videotex**

veebitelevisioon

- Interneti kuvamine tavateleris, milleks kasutatakse spetsiaalseid konverteerivaid seadmeid (**set-top-box**);
- teleprogrammide edastamine Interneti vahendusel; **Web-TV**

videokaamera — televaldkonnna statistikas fikseeritakse reeglina amatöörvideokaamerat omavate telekodude osakaal; **Camcorder, Videocamera**

videomagnetofon – liikuvat audiovisuaalset pilti- ja heli salvestav ja mahamängiv seade,

1. analoogtehnoloogial põhinev videomagnetofon, mis salvestab magnetlindile; **VCR, Video Cassette Recorder**;

statistikas kasutusel: **penetration rate of one or two and more VCR-s (% of TVHH)**;

2. digitaalne videomagnetofon, milles pilti- ja heli salvestatakse ja taasesitatakse kas digilintidelt (Mini DV või Digital VHS), DVD-R ketastelt või kõvakettalt (**tapeless recording**); **DVD Recorder, Digital Video Recorder, DVR**

välkvideo (ka *kiir- või vältkellimustelevisioon, impulstellimus-televisioon impulss-TV*) — tasulise televisiooni tehnoloogia, mis võimaldab abonendil teha soovitud filmi, spordi- või kultuuriürituse teleülekande kiirtellimus arvutipõhist tellimissüsteemi ja teleripulti kasutades; **Impulse Pay Per-View, IPPV**

värviteleviiooni standardid

- NTSC, Põhja-Ameerikas ja mõnedes Lõuna-Ameerika riikides kasutatav standard, 525 rida/60 Hz; **NTSC — National Television Standards Committee**
- PAL — Lääne-Euroopas kasutatav standard; **PAL, Phase Alternate Line**
- SECAM — Prantsusmaal, Aafrikas ja Ida-Euroopa maades kasutatav standard; **SECAM, Sequential Couleur Ave Memoire**

PAL and SECAM standarditel on palju vorme, mis tulenevad kandesageduse, videosignaali- ja helikandesagedusriba laiusest. Enamik neist kasutab 50 Hz sagedust ja skaneerib 625 rida; **Color Television Standards**

ühisantenniga satelliittelevisioonivõrk — kaabeltelevisioonisüsteem, milles signaal võetakse vastu ühise satelliittelevisiooni antenni abil ja seejärel jaotatakse kaabli kaudu tarbijatele, kasutatakse üksikute hoonete, hoonete gruppide, hotellide, suurte organisatsioonide sisetesüsteemides; **Satellite Master Antenna Television, SMATV**

KODUELEKTROONIKA MÜÜGINÄITAJAD

keskmine kulu teleritele — arvestuslik aasta keskmine kulu telerite hankimiseks leibkonna kohta; **Households expenditures on TV sets, Household TV-set expenditure**

keskmine kulu videokassetidele — arvestuslik aasta keskmine kulu tühjade videokassetide hankimiseks leibkonna kohta; **Households expenditures on blank video cassettes purchase**

keskmine kulu videomagnetofonidele — arvestuslik aasta keskmine kulu videomagnetofonide hankimiseks leibkonna kohta; **Households expenditures on VCR**

keskmine kulu arvutimängukonsoolidele — arvestuslik aasta keskmine kulu arvutimängukonsoolide hankimiseks leibkonna kohta; **Households expenditures on videogames players purchase**

keskmine kulu laserkettaseadmetele — arvestuslik aasta keskmine kulu laserkettaseadmete hankimiseks leibkonna kohta; **Households expenditures on CD-ROM drives, CD-I drives and DVD drives purchase**

laiformaattelerite tarnemaht — aasta jooksul tarnitud laiformaattelerite arv; **Shipment sales of 16:9 set**

telerite müügiimaht — telerite aastane müügiimaht; **TV sets sales value**

videomagnetofonide müügiimaht — videomagnetofonide aastane müügiimaht; **VCR-s retail sales value**

laserplaadimängijate tarnemaht — aasta jooksul tarnitud laserplaadimängijate arv; **Shipments of LaserDisc players**

videokaamerate müügiimaht — videokaamerate aastane müügiimaht; **Camcoders sales value**

TELEORGANISATSIOONIDE ÜLDISELOOMUSTUS

avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon — seaduse või muu õigusakti alusel asutatud või litsentseeritud avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, mille programmile on kehtestatud ulatuslikud nõuded ja mis peab osutama avalikku teenust määratud audiotooriumile. Avalik ringhäälinguteenus eeldab, et

- edastatav programm on vabalt kättesaadav enamikule elanikkonnast;
- ringhäälinguorganisatsioon pakub mitmekesisist (informatsioon, haridus, kultuur, meelelahutus) ja tasakaalustatud programmi kõigile elanikkonna gruppidele, sealhulgas õiglast programmiosa eri- ja vähemushuvigruppidele;
- organisatsioonil on toimetuskontroll enamiku toodetud ja/või tellitud programmi üle

Avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon võib olla tulu mittetaotlev või kommertsettevõtte. Kommertsettevõtte korral on tulu võimalik jaotada või jaotatakse ka tegelikult osanike vahel; **Public service broadcasting organisation, public broadcasting organization**

avalik-õiguslik televisioon — seaduse alusel tegutsev telejaam, mis täidab seadusega kehtestatud avalik-õigusliku ringhäälingu programmi-alaseid kohustusi; **Public service television, Public service broadcasting television, Public Television**

eratelevisioon (ka kommertstelevisioon) — eraomandusse kuuluv ringhäälingujaam, millel puuduvad seadusega kehtestatud ulatuslikud programmalased kohustused ja mille tegevusest saadud tulu on võimalik jaotada või jaotatakse ka tegelikult osanike vahel. Põhimõtteliselt võiks eratelevisioonijaam pakkuda ka avalik-õiguslikku programmeenust, praktikas seda enamasti ette ei tule; **Commercial Television, Private Television**

eraõiguslik teleorganisatsioon — ringhäälinguorganisatsioon, millel puuduvad avaliku teenuse osutamise kohustused ja mille tegevusest saadud tulu on võimalik jaotada või ka jaotatakse tegelikult osanike vahel; **Commercial television organisation, Private television organisation**

telekanal

- 6 MHz laiune elektromagnetlainete sagedusriba, millel edastatakse telejaama programmsignaali (analoogtelevisiooni juhtumil);
- teatud sagedusel edastatav ja oma spetsiifilist nimetust omav teleringhäälinguajaama programm; **Television channel**

kanali statuut — koondmõiste, mis võtab arvesse telekanali juriidilist staatust, omandivormi ja programmalaste kohustuste üldist iseloomu; staatusest jagunevad telekanalid riiklikeks, avalik-õiguslikeks ja kommertstelekanaliteks; **Channel statute**

kanali tüüp — kanalite jagamine pakutava programmi iseloomu järgi, vt. ka “teleteenuse tüüp”; **Channel type**

kodumaised telekanalid — antud riigi territooriumil tegutsevad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud telekanalid; **Domestic TV channels**

maksuvaba teleteenus (ka mittekodeeritud, lukustamata, miteskrambleeritud teleteenus) — teleprogramm, mida saab vastu võtta dekodeeritud; **Unencrypted service**

operaator — ettevõtja või ringhäälinguajaam, kes edastab või taasedastab ringhäälinguajaamade saateid ja programme ringhäälingus; **Operator**

programm — teadlikult järjestatud saadete kogum, millel on teistest programmidest erinev nimetus ja mida edastatakse selleks kindlaksmääratud sagedustel ehk kanalitel; **Program (AmE), Programme (BrE)**

programmiteenus — ringhäälinguajaama oma ja hankesaadetest koosnev teadlikult järjestatud, mis tahes tehniliste vahendite abil regulaarselt edastatav tele- või raadioprogramm, millel on oma eristatav nimi või kanal ning mis täidab seaduses või tegevusloas kehtestatud programminõudeid ja on orienteeritud auditooriumi erinevate gruppide vajaduste ja huvide rahuldamisele; **Program (Programme) service**

programmiteenust osutav teleorganisatsioon — teleprogrammi väljastav riigi, avalik-õiguslikus või eraomandis olev ringhäälinguajaam, ka telekanal või operaatorfirma; **Programme service organisation**

põhiomanik — programmiteenust osutava ringhäälinguorganisatsiooni põhiomanik; **Principal owner**

ringhääling — raadio- või televisiooniprogrammide edastamine eetri, satelliidi või kaabelvõrgu kaudu kodeerimata või kodeeritud kujul, et teha need üldkasutatavate vastuvõtuvahenditega üldsusele kättesaadavaks; **Broadcasting**

ringhäälinguajaam — eraettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või avalik-õiguslik juriidiline isik, kellel on toimetust vastutus programmi(de) koostamisel ja kes edastab või laseb operaatoril edastada programme ringhäälingus; **Broadcasting station**

ringhäälinguteenus — ringhäälinguajaama poolt auditooriumile vaatamiseks pakutav regulaarne, süsteemne, järjestatud saadete reana esitatav tele- või raadioprogramm; **Broadcasting service**

riiklik ringhäälinguorganisatsioon — täielikult ja otseselt riiklike kesk-, föderaalsete, regionaalsete või kohalike institutsioonide poolt juhitud ringhäälinguorganisatsioon; **Government broadcasting organisation**

saade — ajaliselt piiratud helina, kujutisena või nende kogumina tajutav informatsioon; **Broadcast, Program (AmE), Programme (BrE)**

sõltumatu tootja — ringhäälinguajaamast sõltumatu programmitootja, iseseisev juriidiline isik, kes määrab vabalt oma tegevust; **Independent producer**

telekommunikatsiooniteenus — teenus, mille sisuks on täielikult või peamiselt signaalide edastamine telekommunikatsioonivõrgus ning ühenduste loomine telekommunikatsioonivõrgu lõpp-punktide vahel; **Telecommunication services**

teleteenuse tüüp (ka teleteenuse profiil) — teleprogrammi üldiseloom, üldsuunitlus, profiil, peamine teemavaldkond, põhifunktsioon, auditooriumile orientatsiooni tüüp; **TV services profile, Program profile, Programming content**

Eristatakse:

üldauditooriumile orienteeritud teenus, üldprogramm; **Generalist broadcasting, Generalist kitsamale, sh. sihtauditooriumile orienteeritud teenus; Special, narrowcasting**
temaatiline teleteenus; Thematic service

Praktikas eristatakse järgmist tüüpi temaatilisi telekanaleid:

Eesti keeles	In English
dokumentalistikakanal	<i>D</i> — documentary
filmikanal	<i>M</i> — movies
hariduskanal	<i>ED</i> — educational
kanal keelevähemustele	<i>ML</i> — minority language
kultuurikanal	<i>C</i> — cultural
lastekanal	<i>CH</i> — children
levimuusika- ja jutukanal	<i>EM</i> — easy listening music
looduskanal	<i>NA</i> — nature

Eesti keeles	In English
meelelahutuskanal	<i>E — entertainment</i>
moekanal	<i>F — fashion</i>
muusikakanal	<i>MU — music</i>
popmuusikakanal	<i>PM — pop/rock music</i>
reisikanal	<i>T — travelling</i>
spordikanal	<i>S — sport</i>
süvamuusikakanal	<i>SM — serious music</i>
uudiste- ja jutukanal	<i>NIS — news/information/ speech</i>
uudistekanal	<i>N — news/information</i>
usukanal	<i>ET — ethics</i>

teleteenust osutava organisatsiooni põhitegevusala — tegevusvaldkond, millest ringhäälinguajaama omanik saab suurema osa oma tulust; **Main business**

ühisantenniga kaabeltelevisioonivõrk — ühisantenniga kaabeltelevõrk, mille kaudu võetakse vastu ja edastatakse abonentidele maapealsete ringhäälingusaatjate või satelliitide abil väljastatud programme ning milles ei ole järjestikuseid:

- 1) liinivõimendeid
 - 2) liinivõimendeid — muundajaid või
 - 3) liinivõimendeid ja liinivõimendeid-muundajaid;
- Closed Circuit Television, CCTV**

ühissatelliitantennivõrk — antenni- ja kaabeltelevõrk, mille abil võetakse satelliitidelt vastu teleprogramme ja edastatakse need reeglina piiratud territooriumil (ühes asutuses, hotellis, firmas või suuremas majavalduuses) asuvatele abonentidele; **SMATV Network, Satellite Master Antenna Television Network**

ühisteleteenus — kahe või enama teleorganisatsiooni poolt osutatav programmiteenus, mille osutamiseks pole osapooled formaalselt loonud ühissettevõtet; **Partnership**

TELEPROGRAMMI EDASTAMINE

abonentkonverter — abonendi individuaalses kasutuses olev kahesuunalist andmevahetust võimaldav elektrooniline seade, mis teeb võimalikuks paljukanaaliliste interaktiivsete teleteenuste, sealhulgas otsetasuteenuste tellimise; **Addressable Converter, Set-top-box**

C-sagedusala — ultralühilaineala sagedusribas 3,7–4,2 GHz; **C-Band**

dekooder — tehniline seade kaabel-, satelliit- või lühilainesaatjate kaudu edastatud kodeeritud programmide dekodeerimiseks ja konverteerimiseks; **Converter**

digiteerimine — analoogformaadis heli- ja pildi konverteerimine digitaalformaati; **Digitisation**

edastamine — elektersidevahendite abil ringhäälinguajaama saadete või programmide üldsusele tajutavaks

muutmise; **Transmission, Delivery, Diffusion, Distribution edastamisplatvorm (ka edastamisformaad)** — saadete või programmi edastamiseks kasutatav tehnoloogia; **Transmission platvorm**

Edastamisplatvormid:

analoogplatvorm — analoogtelevisioonisignaali edastamine satelliidi, kaabelvõrkude või maapealsete saatjate abil; **Analog platform**

digitaalplatvorm — digitaalse televisioonisignaali edastamine satelliidi, kaabelvõrkude või maapealsete saatjate abil; **Digital platform**

internetiplatvorm — digitaalse informatsiooni edastamine interneti vahendusel; **Internet platform**

edastamisviis (ka edastamistehnoloogia) (-platvorm või -formaad) — saadete või programmi edastamiseks kasutatav tehnoloogia, maapealsete saatjate, kaabelvõrkude, satelliitide või arvutivõrgu vahendusel (siit ka maapealne ehk eetritelevisioon, kaabeltelevisioon, satelliittelevisioon, internetitelevisioon); **Transmission**

Edastamisviisid:

Eesti keeles	In English
maapealne saatja	<i>Terrestrial, Terrestrial transmitter</i>
maapealne pikalaineala saatja	<i>Terrestrial LW, Long wave (AM) transmitter</i>
maapealne keskaineala saatja	<i>Terrestrial MW, Medium wave (AM) transmitter</i>
maapealne meeterlaineala saatja	<i>Terrestrial VHF, terrestrial VHF (FM) transmitter</i>
kaabelvõrk	<i>Cable</i>
satelliit	<i>Satellite</i>

edastav organisatsioon — telekanali programmi-signaali edastav telekommunikatsiooniorganisatsioon; **Transmission organisation**

eetritelevisioon — maapealse saatja või saatjate võrgu abil edastatav televisioon, maapealne televisioon, teleringhääling; **Terrestrial television broadcasting**

fiiberoptiline kaabel — fiiberoptikas edastatakse infot valguslainete abil peente klaaskiudude kaudu. Fiiberoptiline kaabel võimaldab edastada palju rohkem heli-, pildi-, graafilist või tekstiinformatsiooni (nii analoog- kui ka digitaalkujul) kui traditsiooniline telefoni- või televisioonikaabel. Fiiberoptika tagab kindla, kvaliteetse ja häirevaba andmelevi, signaali ei pea vahepeal võimendama nagu maapealsete lühilainesaatjate või kaabelliinide kasutamise puhul; **Fiber optics**

geostatsionaarne orbiit — satelliidi orbiit, millel asuv satelliit pöörleb ümber Maa sama kiirusega kui Maa pöörleb ümber oma telje, mistõttu satelliit justkui "seisab" ühe kindla maakera punkti kohal ja maapealsed saatjad saavad püsivalt orienteerida sellele satelliidile; **Geostationary orbit**

integraalteenuste digitaalvõrk — integraalne digitaalvõrk, mis edastab nii heli, pilti kui ka teksti, asendades sellega eraldi telefoni, arvuti ja videokanalid. Võimeline edastama tarbijaile väga suurt infohulka. Üldisemalt on see võrk, mis kasutajaliideste-vaheliste digitaalühenduste kaudu pakub või toetab mitmesuguste sideteenuste valikut (telefonside, andmeedastus, elektronpost, faks ja videoedastus jm.); **Interated Services Digital Network, ISDN**

interaktiivne kaabelvõrk — kaabelsüsteem, mis võimaldab tarbijal oma teleripuldiga võtta spetsiaalse konverteri vahendusel sidet teenuse pakkuja arvutiga ning tellida mängufilme, mängu, mitmesugust infot ja teenuseid; **Interactive Cable**

kaabellevi — televisiooni- või raadiosaadete ja televisiooni- või raadioprogrammide edastamine abonentidele kaabellevivõrgu kaudu; **Cable, Cable Network**

kaabellevivõrk — tehniliste vahendite süsteem, mida kasutatakse programmide edastamiseks abonentidele koaksiaalkaabli, fiiberoptilise kaabli, raadioühenduse kaudu ja/või nende kombineerimisel; **Cable Distribution Network**

kaabeltelevisioonivõrk (vt. ka ühisantenniga kaabeltelevisioonivõrk) — territoriaalselt piiritletud kaabellevivõrk, mille kaudu võetakse vastu ja edastatakse abonentidele maapealsete ringhäälingusaatjate ja satelliitide abil väljastatud programme ning milles on kaks või enam järjestikust:

- 1) liinivõimendit
- 2) liinivõimendit-muundajat või
- 3) liinivõimendit ja liinivõimendit-muundajat.

Kaabeltelevisioonivõrgu vahendusel riiklikku tegevusluba nõudva telekommunikatsiooniteenuse osutamiseks peab ettevõtjal olema vastav tegevusluba; **Cable Network**

kaabellevivõrgu operaator — isik, kes edastab kaabellevivõrgu kaudu abonentidele programme. Kaabellevivõrgu operaatoriks võib olla kaabellevivõrgu omanik või omanikuga vastava lepingu sõlminud ettevõtja; **Cable operator**

kaadrite arv sekundis — telesignaali standardile vastav kaadrite arv, mis kuvatakse sekundi jooksul telekraanile; **fps, frames per second**

kanal — keskkond, mille kaudu signaal edastatakse saatjalt vastuvõtjale; **Channel**

koaksiaalkaabel — kaabeltelevisioonivõrkudes kasutatav kaabel, koosneb isoleeritud peajuhtmest ja seda ümbritsevast metallvarjestusest; **Coaxial Cable, COAX**

kasutatavus — leibkonnad (% kogu arvust), kes kasutavad antud toodet või teenust, näiteks kaabeltelevisiooniga tegelikult ühendatud telekodude osakaal

kõigist telekodudest, kellel on võimalik kaabeltelevisiooniga liituda; **Penetration**

kodeeritud kanal — telekanal, mille kvaliteetseks vastuvõtmiseks on vaja dekodeerimisseadmeid; **Encrypted, Scrambled**

kogukondlik televisioon (vt. ka väikese võimsusega televisioon) — väikese võimsusega telesaate nähtavusraadiuses elavatele ja oma kokkukuuluvust tunnetavatele inimestele mõeldud telejaam ja teleteenus, mis lähtub ennekõike selle grupi infovajadustest; **Community television**

koodivaba kanal — üldkasutatavate regulaarsete vastuvõtuseadmetega kvaliteetselt vastuvõetav mittekodeeritud telekanal; **Clear channel**

leviala (ka hõlmkond) — riigi territooriumi osa (%), kus saab antud teleteenust kasutada; **Penetration**

paljukanaliline (hargnev) lühilainelevivõrk (vt. ka traadita kaabeltelevisioon) — programmisignaalid edastatakse saatjalt vastuvõtjale väikese võimsusega lühilainesaatjate abil. Efektive lühikeste vahemaade puhul, kasutatakse piirkondades, kus see on majanduslikult otstarbekam kui traat- või kaabelühendused, samuti teatud kaabeltelevisiooni süsteemide ehitamisel (vt. traadita kaabeltelevisioon), takistab infovargust, puuduseks on sõltuvus ilmaoludest, eriti tugevast vihmast ja udu; **Multichannel Distribution System, MDS; Microwave Multipoint Distribution System, MMDS; Over-the-air Laser (line-of-sight transmission)**

nähtavus — osa territooriumist (%), millel antud telejaama signaali nähtavus vastab kehtestatud standarditele; **Technical penetration**

otsesatelliit — võimas, sagedusel 11,7–12,5 GHz toimiv satelliitsaatja. Tarbija saab satelliidilt signaali vastu võtta otse individuaalse vastuvõtuantenniga ("taldrikuga") kaabeloperaatori vahendusega. Otsesatelliit võib edastada kümneid kanaleid; **Direct Broadcasting Satellite, DBS**

PAL — Euroopa analoogtelevisiooni standard, skaneerib 625 rida kaadris, 25 kaadrit sekundis; **Phase Alternate Line, PAL**

pildiresolutsioon — telepilti moodustavate ridade ja punktide tihedus; mida suurem on ridade ja punktide arv, seda kvaliteetsem ja detailiderohkem on telepilt; **Resolution**

programmi edastamise kontrolli süsteem — andmeedastussüsteem, mis võimaldab eelvalikut saadete või programmi osade salvestamiseks või teleri automaatselt sisselülitamiseks soovitud ajal; **Programme Delivery Control System, PDS**

ringhäälinguluba — seadusega määratud isiku poolt ringhäälingujaamale antud luba saadete või programmi(de) edastamiseks; **Broadcasting licence**

Eestis välja antavad ringhäälinguload jagunevad:

kohalik ringhäälinguluba — ühe ringhäälingusaatja tegevusulatuses, välja arvatud satelliitlevi, **Local license**

regionaalne ringhäälinguluba raadiovõrgus — ühe saatja või saatjate võrguga osal Eesti territooriumist; **Regional radio license**

üleriigiline ringhäälinguluba — saatjate võrguga üleriigiliselt või ühe saatja kaudu, mis võimaldab saadete vastuvõttu 80–100 protsendi ulatuses Eesti territooriumist; **National license**

rahvusvaheline ringhäälinguluba — ühe või mitme ringhäälingusaatja või saatjate võrgu kaudu (sealhulgas satelliitlevi), mis võimaldab saadete vastuvõttu teistes riikides; **International license**

ringhäälingusaatja — tehniliste vahendite kogum, mille abil väljastatakse avatud keskkonda või kaabelvõrku televisiooni- või raadiosignaal ja mida kasutatakse ringhäälinguks; **Transmitter, TV transmitter**

ringhäälingusaatjate võrk — sidekanalitega ühendatud saatjate kogum, mille abil edastatakse ühel ajal ringhäälingu ühe saatja tegevusulatuses suuremal territooriumil informatsiooni kandev signaal; **Network**

ringhäälingusagedus — televisiooni- või raadiosignaali edastamiseks ettenähtud korras eraldatud raadiosagedusspektri osa, mida võib tähistada kanalina; **Frequency**

ringhäälingusatelliit — ringhäälingusatelliidid asuvad maalähedasel orbiidil ja tiirlevad Maaga sama kiirusega (vt. geostatsionaarne orbiit). Satelliidid kasutavad lühilainesagedusi ning sobivad signaali edastamiseks ühest punktist paljudele vastuvõtuseadmetele suurel territooriumil. Energia saavad satelliidid päikesepatareidest. Tehnoloogiliselt ja kombineeritult teiste edastamisvahenditega kasutatakse satelliitsidet kõigis meediasüsteemides ja võrkudes — telefoni-, mobiil-, kaabli-, televisiooni-, raadio-, trüki- ja andmetöötluses ning ajakirjanduses. Satelliidi keskmine tööaeg on 10 aastat. Üks transponder edastab 1300 telefonikõnet, 12 raadiojaama ja 1 telejaama signaali. Infoedastamise vead ja häired on minimaalsed; **Broadcasting Satellite**

saatja asukoht — teleprogrammi edastavate maapealsete saatjate asukoht; **Transmission base**

sagedusala (ka raadiolainete diapsoonid) — raadiolained on elektromagnetlained, mille lainepikkus on 10^{-4} – 10^8 m ja mille sagedusvahemik on 10^{12} – 10 Hz. Raadiolained jagatakse järjeks sagedusaladeks; **Band**

Diapsoon	Lüh.	Lainepikkus	Sagedus
Ülipikad lained <i>Very low frequency</i>	VLF	100 — 10 km	3–30 KHz
Pikad lained <i>Low frequency</i>	LF	10 — 1 km	30–300 KHz
Kesklained <i>Medium frequency</i>	MF	1000 — 100 m	300–3000 KHz
Lühilained <i>High frequency</i>	HF	100 — 10 m	3–30 MHz
Ultralühilained:			
Meeterlained <i>Very high frequency</i>	VHF	10 — 1 m	30–300 MHz
Detsimeeterlained <i>Ultrahigh frequency</i>	UHF	10 — 1 dm	300–3000 MHz
Sentimeeterlained <i>Superhigh frequency</i>	SHF	10 — 1 sm	3–30 GHz
Millimeeterlained <i>Extremely high frequency</i>	EHF	10 — 1mm	30–300 GHz

sagedusriba — sagedusvahemik, mis on vajalik (pildi, heli, digitaliseeritud signaali) edastamiseks teatud meediakanali (eetri, kaabli, elektrooniliste seadmete) kaudu. Eristatakse kitsast (**Narrowband**) ja laia sagedusriba (**Broadband**). Mida laiem on sagedusriba, seda enam informatsiooni saab antud vahemikus edastada; **Bandwidth**

signaal satelliidile — maapealselt saatjalt satelliidile edastatav signaal; **Uplink**

signaal satelliidilt — satelliidilt maapealsele vastuvõtjale edastatav signaal; **Downlink**

sihtterritoorium — territoorium, mille elanikkonnale ringhäälingujaama programm on mõeldud; **Target area**

taasedastamine — ringhäälingujaama saate või programmi muutmata kujul edastamine teise ringhäälingujaama või operaatori poolt; **Re-transmission**

tasuta televisioon — saadete või programmide edastamine televisioonis nii, et vaatajad ei pea lisaks televisiooniorganisatsiooni rahastamise üldlevinud viisile maksma eraldi tasu; **Free Access Television**

telekanal — kindlal sagedusel edastatav ringhäälingujaama programm, mis kannab iseseisvat identifitseerimisnimetust; **Television channel**

telekonverents — sidevahendite kaudu toimuv interaktiivne suhtlus eri kohtades asuvate osapoolte vahel; **Teleconferencing**

Telekonverentsi vormid:

- **audiokonverents** — telefonikanalite kaudu toimuv interaktiivne dialoog; **Conference call**
- **videokonverents** — peale kõne, teksti ja graafika edastatakse ka osalejate liikumatu või liikuv kujutis; **Video conferencing**

televisiooni hõlmkond (*ka leviala*) — territooriumi (riik, maakond, linn) elanikkond või leibkonnad (% kogu arvust), kes omavad telerit ja saavad antud teleteenust kasutada; **Penetration, Coverage**

tingimuslik juurdepääs (*ka kontrollitud juurdepääs*) — viis korraldada audiovisuaalsete teenuste pakkumist (vastupidi tingimus- või kontrollivabale juurdepääsule), mis võimaldab teenuse pakkujal tagada teenuste kasutamise õiguspärasust, turvalisust ja maksustada abonente kasutatud teenuste eest. Tagatakse enamasti programmide kodeerimise teel, mis nõuab dekodeerimiseks autoriseeritud konverteerite omandamist; **Conditional Access**

transponder — telekommunikatsioonisatelliitidel kasutatav seade, mis võtab vastu signaali maalpealselt saatjalt, võimendab ja muundab selle signaali sagedust ning edastab signaali tagasi maapealsele vastuvõtjale; **Transponder**

väikese võimsusega televisioon — programmisignaali edastatakse eetri kaudu väikese võimsusega saatjate abil piiratud levialal, kasutatakse kohalikuks, lokaalseks, kogukondlikuks, paik- ja piirkondlikuks, ka munitsipaaltelevisiooniks; **Low-power television, LPTV**

ühisantenniga satelliittelevisioon — kaabeltelevisioonüsteem, milles signaal võetakse vastu ühise satelliittelevisiooniantenni abil ja seejärel jaotatakse kaabli kaudu tarbijatele. Kasutatakse üksikute hoonete, hoonegruppide, hotellide, suurte organisatsioonide sisetelüsteemides; **Satellite Master Antenna Television, SMATV**

TELEPROGRAMMI TÜÜBID

formaat

1. **saateformaad** — telesaate formaalne vormiline ülesehitus, mis eeldab kindlate elementide reeglipärasest sidumist struktuurseks tervikuks; **Format**
2. **programmiformaad** — teleprogramm või selle osa, mis on sobitatud teatud auditooriumirühma huvi äratamiseks; **Programming format**

teleprogramm — teadlikult järjestatud saadete kogum, millel on teistest programmidest erinev nimetus ja mida edastatakse selleks kindlaksmääratud sagedustel ehk kanalitel; **TV program (AmE), TV programme (BrE)**

Sõltuvalt programmi levialast ja suunitlusest eristatakse järgmisi programmitüüpe:

- **riikidevaheline koostööprogramm** — teleprogramm, mida ühiselt toodavad, hangivad või edas-

tavad kaks või enam eri riikides tegutsevat operaatortorit peamiselt nende riikide auditooriumile; **Multinational program service**

- **rahvusvaheline programm** — ühe või enama välisriigi auditooriumile suunitletud teleprogramm; **International program service**
- **üleriigiline programm** — kogu riigi elanikkonnale suunitletud teleprogramm, **National program service**
- **piirkondlik** (*ka regionaalprogramm*) — regionaalsetele auditooriumigruppidele kultuuriliste, etniliste, geograafiliste, keeleliste või muude regionaalsete erisuste alusel suunitletud teleprogramm; **Regional program service**
- **kohalik programm** — geograafiliselt grupeeritud piirkondadele suunitletud teleprogramm; **Local program service**
- **riiklik-regionaalne programm** — üleriigiline teleprogramm, milles on regulaarsed programmiaknad regionaalse teleprogrammi edastamiseks; **National with regional windows**
- **regionaal-riiklik programm** — regionaalne teleprogramm, milles on regulaarsed programmiaknad üleriigilise teleprogrammi edastamiseks; **Regional with national windows**

teleprogrammi tüüp — koondmõiste, mis võtab telekanalite klassifikatsiooni aluseks nii nende juriidilise staatuse, omandivormi kui ka leviala; **Program type**
Levinumad teleprogrammi tüübid:

Eesti keeles	In English
üleriigiline avalik-õiguslik telekanal	National public
regionaalne avalik-õiguslik telekanal	Regional public
üleriigiline eratelekanal	National private
regionaalne eratelekanal	Regional private
välitelekanal	Foreign

temaatiline kanal — kindlale saadete liigile, ainevaldkonnale või funktsioonile orienteeritud teleteenus; **Thematic service**

Sagedamini esinevad temaatilised kanalid: **filmikanal** (nt. Cine Cinéma, Encore, American Movie Classics), **lastekanal** (nt. Kinderkanal; Cartoon network, Nickleodeon), **spordikanal** (nt. Eurosport), **uudistekanal** (nt. BBC World News, CNN, Fox News, Euronews); vt. ka “teleteenuse tüüp”).

digitaalprogrammide pakett — digitaaltelevisiooni teenuste vorm; **Digital packages**

välisauditooriumile suunatud telekanal — telekanal, mille sihtauditooriumiks on teise riigi territooriumil asuv vaatajaskond; **Dedicated foreign channel**

TELEPROGRAMMI STRUKTUUR

elusaated — erinevatest eluvaldkondadest ja elutegevusest kõnelevad saated (tervis, kodu, toit, riietus, perekonناسuhted, seltskonnaelu jm.); **Human interest**

esmaesitused — esmakordselt esitatud saated ja filmid; **First run, First transmission**

Euroopa päritolu toodang — Euroopa päritolu toodangu hulka kuuluvad teosed, mis on toodetud Eestis ja Euroopa Liidu liikmesriikides või piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga ühinenud kolmandates riikides või muudest Euroopa kolmandatest riikidest pärinevad teosed, mis vastavad ringhäälinguseaduse § 4² loetletud tingimustele; **European production** (vt. ka allpool lk. 320).

hanked (*ka hankeprogramm*) — saated ja filmid, mis on toodetud muu organisatsiooni poolt ja mille edastamisõiguse telejaam on omandanud; **Acquired program, Purchased program**

haridussaadet — domineerivalt hariva eesmärgi ja pedagoogilise taotlusega saated; **Education**

Alamkategoriad: põhi- ja keskkoolikursus (**School**), kõrgkoolikursus (**University**), jätkuharidus (**Adult**)

informatsioon (*ka informatiivsed saated, tõsielu*) — aktuaalsete päevakajaliste sündmuste ja probleemide ajakirjanduslik käsitlus, mis sisaldab analüüsi, kommentaare ja selgitusi (välja arvatud uudised, spordi- ja haridussaadet); **Information, Factual/Information, Current affairs**

Alamkategoriad: päevasündmused (**Current affairs**, parlamendiülekanded (**Parliamentary broadcasting**), nõuandesaated (**Consumer/Advice**), sotsiaalpublitsistika (**Social issues, social and public issues**)

infomeelelahutus (*ka meelelahutuslikud infosaadet, infoteinment*) — faktilisel, dokumentaalsel, tõsielulisel materjalil ja tõsielusündmustel põhinevad meelelahutusliku funktsiooniga saated; **Infotainment**

laste- ja noortesaadet — lastele ja noortele kui sihtauditooriumile mõeldud teleprogrammi osa, fikseeritakse sageli eraldi programmi struktuuri alases statistikas; **Children and young people**

mängufilm — mängufilm, ka täispikk mängufilm, **Movie, Feature film**

noortesaadet — peamiselt noortele (vanusevahemikus 12–19 eluaastani) mõeldud saated; **Youth**

kaunid kunstid ja teadus — kirjanduse-, kunsti-, kultuuri-, keele-, filosoofia-, teaduse- ja ajalooainelised mittededaktilised saated. Programmikategoriana

grupeeritakse erinevatel viisidel; **Culture, Art and Culture, Arts and Humanities, Science Arts/Humanities/Sciences Culture, Art and Culture**

Alamkategoriad: kujutav kunst, arhitektuur, fotograafia, filmikunst, arvutikunst, teater (**Arts**), humanitaaria: kirjandus, ajalugu, folkloor, filosoofia (**Humanities**), teadus (**Science**)

kordused (*ka kordussaadet*) — kord juba edastatud saadete ja filmide taasesitused; **Repeats, Re-runs**

koostöösaadet (*ka koostööprogramm*) — eelnevalt sõlmitud kokkulepete alusel koostöös ühe või mitme organisatsiooniga toodetud saated ja filmid, mille tootmise korraldamises, toimetamises või finantseerimises telejaam osales; **Co-production**

lastesaadet — peamiselt lastele mõeldud saated; **Children**

levimuusikasaadet — popp, rokk jmt.; **Popular Music**

meelelahutussaadet — kõik domineerivalt meelelahutusliku sisuga saated, välja arvatud muusikasaadet; **Light Entertainment. Alamkategoriad:** mängud (**Games**), võistlus, viktoriin (**Quizzes/Contests**) talk-show (**Talk-shows**), show, varietee, huumor, satiir (**ShowsVariety/Humour/Satire**)

mitmežanriline saade — EBU eristab põhižanrimest kategooriat “Valitud žanrid” (“Selected genres”), mille all vaadeldakse eraldi lastesaateid (**Children**), multifilme (**Animation**) ja dokumentaalfilme (**Documentary**) kui paljužanrilisi saatevorme; “**multi-genre**” programming

multifilm — väljamõeldud süžee ja joonistatud, nuku- või plastiliste tegelaskujudega film; **Animation**

muusikasaadet (*ka muusikaesitused*) — saated, milles muusikal on domineeriv osa; **Music**

Alamkategoriad: ooper, operett ja muusikal, rahvamuusika ja -tants, ballett ja moderntants, süvamuusikateos, kerge-, pop-, rokkmuusika, muusikavideo, koorilaul ja laulupidu; ka süvamuusika: sümfoonia, kammer-, ooperi- ja balletimuusika, jazz jm. (**Serious Music, Classic/jazz**) ning levimuusika: popp, rokk jm. (**Popular Music**)

lavastuslikud saadet ja filmid (*ka mängulised, mittedokumentaalsed žanrid*) — väljamõeldud süžeel ja tegelaskujudel põhinevad vormid ja käsitlused; **Fiction**

Alamkategoriad: filmisari või sarilavastus (**Series**), filmiseriaal või seerialavastus (**Series**), olmekomöödia (**Sitcom**), kinofilm (**Movie**), animatsioon (**Animation**), näidend (**Single play**), telemängufilm (**Telefilm**)

muud saated — muud, eelnevas loetelus määratlemata saated ja valdkonnad; **Others, not attributable**

olmekomöödia — humoristlikus stiilis tavaliselt stuudios toodetud erinevatest episoodidest koosnev sarisaade (milles sageli kasutatakse nn. naerumasinat); **Sitcom**

omasaated (ka originaalsaated) — saated ja filmid, mis on toodetud ringhäälingujaama oma tehnilisi ja vahendeid ja personali kasutades; **In-house production**

omatoodang — telejaama oma tehniliste vahendite ja oma personali toodetud saated ja filmid, samuti telejaama initsiatiivil ja toimetuskontrolli all mõne ringhäälinguorganisatsiooni või sõltumatu tootjaga koostöös toodetud või nendelt tellitud saated või filmid; **Own production, Own/co/commissioned**

Ringhäälinguseaduse tähenduses on omatoodang ringhäälinguorganisatsiooni enda või koostöös Euroopa Liidu mõne liikmesriigi tootjaga toodetud või ringhäälinguorganisatsiooni poolt mõnelt Euroopa sõltumatult tootjalt tellitud saated või programmid Eesti tänapäeva või eesti kultuuripärandi vallas.

omatoodangu osakaal — omatoodangu maht (%) programmi nädala- või kalendriaasta mahust, **Own production rate**

otsepakkumine (ka telepood, telekauplus, telekaubamaja) — televisioonireklaami erivorm, mille eesmärk on kaupade või teenuste müügiks pakkumine; otsepakkumise vormid on otsepakkumise lõik ja otsepakkumise saade; **TV-shopping**

programmikategooria — programmi liigitamisel, klassifitseerimisel ja analüüsimisel kasutatav mõiste, saadete liik, grupp või klass, mida eristatakse temaatilisel, funktsionaalsel, žanrilisel või sihtauditooriumi alusel; **Program categories, program types, program genres, program output and origine**

Programmi sisukategooriaid eristatakse enamasti kas **saatepõhiselt** või **teemavaldkonna** põhisealt. Teemavaldkondade kaudu eristamine on täpsem, sest ühe saate erinevad osad võivad kuuluda ka erinevatesse teemavaldkondadesse.

Rahvusvaheliselt kasutusel olevad programmi-kategooriad ja saateliigid:

Eesti keeles	In English
aktuaalsed tõsielusündmused:	<i>Current affairs/</i>
dokumentaalsaadet	<i>Documentary</i>
draama	<i>Drama</i>
dokumentaalfilm,	<i>Documentaries (info all),</i>
dokumentaalsaadet	<i>factual</i>
elusaadet, huvisaadet	<i>Human interest</i>
esmaesitused	<i>First transmissions</i>
film	<i>Film</i>
haridus	<i>Education</i>
haridus ja teadus	<i>Education, science</i>

Eesti keeles	In English
infomeelelahutus	<i>Infotainment</i>
info, teave, tõsielu	<i>Information</i>
jooksvad tõsielusündmused:	<i>Current affairs/Political</i>
poliitikasaadet	<i>programs</i>
jätkuharidus	<i>Continuing education</i>
keskpäevaprogramm	<i>Daytime programming</i>
klassikaline muusika	<i>Classical music</i>
kohalik programm	<i>Local programming</i>
kontsertide ülekanded	<i>Concert transmissions</i>
koostöösaadet	<i>Co-production</i>
kordussaadet	<i>Repeats, re-runs</i>
kultuur	<i>Culture</i>
kunst ja muusika	<i>Music & Arts</i>
kunst, kultuur, teadus	<i>Arts/Humanities/Sciences</i>
lastesaadet	<i>Children</i>
laste- ja noortesaadet	<i>Children and youth</i>
lavastused, näidendid	<i>Single plays</i>
lavastused, sarjad ja seriaalid	<i>Plays, series and serials</i>
lavastuslikud žanrid	<i>Fiction</i>
lavastuslikud teležanrid	<i>TV fiction</i>
loodus	<i>Nature</i>
loodusdokumentaalfilm	<i>Nature/Documentary</i>
lühisarjad	<i>Mini series</i>
majandus	<i>Economy, Business</i>
multifilmid	<i>Animation</i>
multikultuursed saadet	<i>Multicultural</i>
muud	<i>Other</i>
muusika	<i>Music</i>
muusika ja meelelahutus	<i>Music and entertainment</i>
mälumängud	<i>Quizzes</i>
mängufilmid	<i>Feature films</i>
mängufilmid ja filmid	<i>Feature films, films</i>
mängu- ja telemängufilmid	<i>Movies and telefilms</i>
määratlemata	<i>Not attributable</i>
noortesaadet	<i>Youth</i>
omasaadet	<i>Own production, in-house</i>
olmekomöödia	<i>Sitcom</i>
ostusaadet, hanked	<i>Acquisitions</i>
popmuusika	<i>Popular music</i>
programmi reklaam	<i>Presentation and promotion</i>
sarifilmid	<i>Series</i>
reaalsusmäng	<i>Reality show</i>
seep, seebiseriaal, seebiooper,	<i>Soap, Soap opera, Soaper</i>
päevaaja draamasari	<i>Daytime drama</i>
seriaalid	<i>Serials</i>
sport	<i>Sports</i>
subtitreeritud saadet	<i>Subtitled programs</i>
teadus	<i>Science</i>
teater	<i>Theatre</i>
teatriendused ja teleteater	<i>Theatre and TV-Theatre</i>
teatrienduste ülekanded	<i>Transmissions of Theater</i>
	<i>Performances</i>
teksti-TV uudised	<i>Textnews</i>
teleajakiri	<i>Magazine</i>
televäljaanded ja sarifilmid	<i>TV films and series</i>
telemängufilmid	<i>TV films</i>
teleromaanid, romaanid	<i>Telenovelas</i>
(seebid)	
teletekst, teksti-TV	<i>Teletext</i>
televõistlused, telemängud	<i>Light entertainment/Games</i>
täispikad mängufilmid	<i>Full length feature films</i>
tippaeg	<i>Prime time</i>
TV-nädalajakirjad,	<i>Weekly current affairs</i>
teležurnaalid	<i>magazines</i>

Eesti keeles	In English
tõsielu	<i>Non-fiction, Current affairs, Debate etc.</i>
tõsielutelevisioon	<i>Reality TV</i>
tõsielu: dokumentalistika	<i>Factual/Dokumentaries</i>
uudised	<i>News</i>
usk, religioon	<i>Religion</i>
uudis- ja infoajakirjad	<i>Current Affairs Infomagazines</i>
uudised ja uudisajakirjad	<i>News and news magazines</i>
õppesaated	<i>Schools</i>
ülერიigiline programm	<i>National program</i>

programmi maht — telejaama edastatud programmi osa või programmi kogumaht tundides teatud ajaperioodi vältel (koosneb omasaadetest, koostöösaadetest, tellimussaadetest, hankeprogrammist ja kordussaadetest), näidatakse programmi keskmist nädala-, kuu-, kvartali- ja aastamahtu; **Program output, Total hours, Broadcast hours**

programmitoodang — ringhäälingujaama toodetud saated; **Program production**

põhizhanr — saadete liigitamine põhizhanri alusel; saate žanr määratakse praktikas sageli erinevatelt alustelt lähtudes, sõltuvalt käsitletavast aimest, teemast, funktsioonist, sihtauditooriumist või vormist, **Main genre**

reaalsusmäng — teleformaad, mis põhineb reaalses elukeskkonnas toimuvate emotsionaalselt, füüsiliselt või eetiliselt raskete pingel-, valiku- ja võistlussituatsioonide loomisel mängust osavõtjatele; **Reality show**

reklaam — teleprogrammis edastatav teave (graafiline, filmi- või videoreklaam), mis avalikustatakse toodete või teenuste müügi suurendamise, ürituse või idee edendamise või mõnes teises vallas mõne muu soovitud tagajärje saavutamise eesmärgil ning mida reklaami avalikustaja tasu eest või mõnel muul vastaval kaalutlusel levitab, **Advertising**

riigi teleprogrammide kogumaht — üleriigiliste teleprogrammide kogumaht teatud ajaperioodil, reeglina aastas, ka kõigi antud riigi territooriumil edastatavate kohalikku päritolu telekanalite programmide kogumaht; **National programs**

saadete reklaam (ka programmireklaam, promo) — telejaama programmi tutvustavad ja reklaamivad saated, saatelõigud ja teated; **Presentation and promotion**

sari — ühise pealkirja ja samade tegelastega erinevatest lugudest koosnev mitmeosaline järjefilm või lavastus; **TV series**

seriaal — ühise pealkirja ja samade tegelastega jätkuva looga mitmeosaline järjefilm või lavastus; **TV serials**

seep (ka seebiseriaal, seebiooper, päevane draamaseriaal) — lavastuslik, enamasti suure episoodide (osade) arvuga sarifilm, mis tegeleb igapäevaprobleemide

käsitlemise ja lahendamise. Seebisarja näidatakse reeglina iga päev, enamasti tippajavälisel ajal või selle piiril. Nimetus “seep” tuleneb ajalooliselt asjaolust, et paljude seda laadi sarjade sponsoriteks olid USA-s seepi tootvad firmad; **Soap, Soap opera, Daytime drama, Soaper**

spordisaade (ka sport) — sporditeemalised uudiste- ja informatsioonisaated, samuti spordiürituste salvestused või võistluste otseülekanded; **Sports**

Alamkategoriad: spordiudised (Sports news), spordiajakiri (**Sports magazines**), spordivõistluste ülekanded (**Sports events**)

süvamuusikasaated — sümfooniline, kammer-, ooperi- ja balletimuusika, ka jazz jmt., **Music (classic/jazz)**

teadussaated — teadusteemalised informatiivse ja hariva sisuga saated; **Science, science & technology**

telemäng — valdavalt meelelahutusliku iseloomuga lihtsakoeline võistlus; **TV game**

telemängufilm — televisioonis esitamiseks toodetud mängufilm, kaasa arvatud lühisarjad (**mini-series**); **TV movie, Telefilm**

telereklaam — televisioonis edastatav graafiline, filmi- või videoreklaam; **TV-advertising**

teletekst (ka Teksti-TV, tekstiuudised) — telesignaali ühel ajal edastatav digitaalne kahemõõtmeline teksti- ja pildiinformatsioon, mida saab vastu võtta vastavate dekodeeritiga varustatud teleritega; **Teletext**

tellitud saated (ka tellitud programm) — saade või film, mis on tellitud ringhäälingujaama initsiatiivil ühelt või mitmelt tootvalt organisatsioonilt; **Commissioned**

televõistlused — telemängud, mis nõuavad osavõtjatelt teadmisi ja intelligentsi (**televiktoriin, mälu-mäng**). Saadete tootmine nõuab tõsist ettevalmistust ja neil on kindel roll ringhäälingujaama kultuuri- ja haridusmissiooni täitmisel; **Quizzes/Contests**

tekstiuudised — ringhäälingujaama teksti-TV valikuudised ja tekstiline teave, mida edastatakse teleprogrammis kui saadet ja mida saab vastu võtta sõltumata vastavate dekodeerite olemasolust; **Text news/TextVision, teletext-in-vision**

toodangu maht — ringhäälingujaama toodangu mahu moodustab toodetud ja edastatud omasaadete, koostöösaadete ja tellimussaadete kogumaht teatud ajaperioodi, enamasti aasta jooksul; **Produced hours**

tõsielutelevisioon — teleformaad, mis põhineb pingeliste, draamaatiliste, konfliktsete või humoristlike tõsielundmuste võimalikult ehedal ja tõetruul rekonstrueerimisel, kujutamisel või tahtlikul esilekutsumisel

dokumentaalsete või mänguliste vahenditega; **Reality TV**

uudised — lühi- ja põhiuudistesaadet, uudisteaja- kirjad jms.; **News**

Alamkategoriad: uudistesaaade (**News**), ilmataede (**Weather-forecast**)

uudiste- ja muusikasaated — peamiselt uudistest ja muusikast koosnev saateformaat; **News & Music**

ususaated (ka religioonisaated) — informatiivse ja hariva sisuga usulisel ja religioosel temaatikal põhinevad saated ja jumalateenistuste ülekanded; **Religion, Religious service**

Alamkategoriad: jumalateenistused (**Services**), palvused+ meditatsioonid (**Meditations**)

vahetussaated (ka vahetusprogramm) — ringhäälinguajaamade vahel vahetatavad saated, filmid, programmid ja materjalid (kahe- ja mitmepoolne vahetus, Eurovisioon jms.), **Exchanges**

vestlusshow (ka jutushow) — saatejuhi ja külalise või külaliste osavõtul toimuv meelelahutusliku iseloomuga vestlus- ja intervjuusaade; Eristatakse tõsisema ja formaalse iseloomuga (**Talk show**) ning kergema ja mitteformaalse iseloomuga (**Chat show**) saateid; **Talk show, Chat show, Talk and chat show**

vähemustele mõeldud saated — keele- ja kultuuri-vähemustele ning väikestele huvigruppidele kui sihtauditooriumile mõeldud saated; **Minorities**

õppesaated (ka telekool) — kooliõpilastele mõeldud hariduslik saade, sageli koolitunni vormis, mõeldud ka lisa- ja abimaterjalina kooli õppeainetele; **School**

ülikoolisaated — akadeemiline haridussaade, mis on enamasti kooskõlas ülikoolide õppeprogrammiga; **University**

ETV JA EBU POOLT PROGRAMMI STRUKTUURI KIRJELDAMISEKS KASUTATAVAD KATEGORIAID

ETV-s ja EBU-s kasutatakse standardset kategooriate süsteemi teleprogrammi struktuuri iseloomustamiseks (vt. ka II osa käesolevas väljaandes):

Eesti keeles	In English
Uudised	News
Informatiivsed saated	Information
Elusaated	Human interest
Sport	Sports
Kaunid kunstid ja teadus	Arts/Humanities/Sciences
Infomeelelahutus	Infotainment

Eesti keeles	In English
Haridus	Education
Muusika	Music
Religioon	Religion
Meelelahutus	Light Entertainment
Lavastuslikud saated ja filmid	Fiction
Muud saated	Other, not attributable
Reklaam	Advertising
Saadete reklaam	Presentation and promotion
Otsepakkumine	TV-shopping
Tekstiudised	Text news
Programmi maht	Program output
Lastesaated	Children
Noortesaated	Youth
Vähemustele mõeldud saated	Minorities
Omasaadet	In-house production
Omatoodang	Own production, own/ co commissioned
Esmaesitused	First run
Hanked	Purchased
Kordused	Repeats, Reruns
Koostöösaadet	Co-production
Tellitud saated	Commissioned
Vahetussaated	Exchanges
Euroopa päritolu toodang	European production

TELEPROGRAMMI TOOTMINE, HANKIMINE JA PLANEERIMINE

Euroopa päritolu teos — 1. Eestis, Euroopa Liidu liikmesriikides, piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga liitunud riikides ning ühe Euroopa Liidu liikmes- või liitunud riigi jurisdiktsiooni all kolmandate riikide tootjate osavõtul loodud teos;

2. Eestis ja Euroopa Liidu liikmesriikides toodetud teosed;

3. Piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga ühinenud kolmandates riikides toodetud teosed, mis on põhiosas valminud koostöös ühe või mitme Eestis või Euroopa Liidu liikmesriigis elava(te) autori(te) ja töötaja(te)ga eeldusel, et need teosed vastavad vähemalt ühele kolmest tingimusest:

- 1) teose on valmistanud üks või mitu tootjat, kes asuvad Eestis, ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis;
- 2) teose tootmist jälgib ja kontrollib tegelikkuses üks või mitu tootjat, kes asuvad Eestis, ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis;
- 3) nendes riikides asuvate ühistootjate panus moodustab enamiku ühistootmise kuludest ja ühistootmist ei kontrolli üks ega mitu väljaspool Eestit või Euroopa Liidu liikmesriike asuvat tootjat.
- 4) muudest Euroopa kolmandatest riikidest pärinevad teosed, mis on täielikult või ühistoodanguna ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis asuvate tootjatega valmistanud sellised tootjad, kes asuvad ühes või mitmes kolmandas Euroopa riigis, kellega

Euroopa Liidul on audiovisuaalala lepingud, ning kui need teosed on põhiosas valmistatud koostöös ühes või mitmes Euroopa riigis asuvate autorite ja töötajatega; **European production**

Euroopa sõltumatu tootja — 1. tootja, kelle aktsiate enamuse või aktsiate jaotusega määratud hääle enamuse kuulub Eesti, mõne Euroopa Liidu liikmesriigi või piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi juriidilistele või füüsilistele isikutele;

2. tootja, kelle seaduse või lepingu alusel üle antud autoriõigused või autoriõigusega kaasnevad õigused toodangule kuuluvad Eesti, mõne Euroopa Liidu liikmesriigi või piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi juriidilistele või füüsilistele isikutele;

3. tootja, kes viimase kahe aasta jooksul on tootnud mitte rohkem kui 90 protsenti oma audiovisuaaltoodangust ühele ja samale ringhäälinguorganisatsioonile; **European Independent Producer**

kohaliku programmi aken — regulaarne, ajaliselt fikseeritud ajavahemik üleriigilises või regionaalses teleprogrammis, milles edastatakse kohalikule auditooriumile mõeldud saateid; **Local window**

koostöösaadete tootmine — ringhäälingujaama osalemine ühe või mitme organisatsiooniga eelnevalt sõlmitud kokkuleppete alusel saadete või filmide tootmises (korraldamises, toimetamises või finantseerimises); **Co-production**

programmiaken — regulaarne, ajaliselt fikseeritud ajavahemik teleprogrammis, milles reeglina edastatakse sarisaateid ja -filme või samasse teemavaldkonda kuuluvaid või sarnase funktsiooniga saateid; **Program window**

programmivahetus — saadete, programmide ja materjalide kahe- ja mitmepoolne vahetamine ringhäälingujaamade vahel; **Program exchange**

regionaalprogrammi aken — regulaarne, ajaliselt fikseeritud ajavahemik üleriigilises või regionaalses teleprogrammis, milles edastatakse regionaalauditooriumile mõeldud saateid; **Regional window**

saatekava — saatevõrgule (vt. allpool) põhinev programmelementide kellaajaline järjestus. Telejaamad publitseerivad nädala saatekava; **TV-Program (AmE), TV-Programme (BrE)**

saatekavatsoon (ka programmivöönd) — programmi planeerimises eristatav ajavahemik, mida programmi planeerimisel arvestatakse kui spetsiifilist, potentsiaalse auditooriumi suuruse ja koosseisuga segmenti. Programmitsoonid on sünkroonsed inimeste valdavate igapäevategevuste tsüklitega varahommikust hilisõhtuni. Erinevates programmitsoonides rakendatakse erinevaid programmi koostamise (programmingu) põhimõtteid.

Programmitsoonide ajalised piirid erinevad riigiti ning sõltuvad väljakujunenud elulaadist; **Programming zones**

Ajavahemik	Saatekavatsoon	Programming zones
6.00–9.00	Varahommik	Early morning
9.00–16.00	Päevane aeg	Daytime
16.00–18.00	Varane lülitumisaeg	Early fringe
18.00–19.30	Varane õhtu	Early evening
19.30–20.00	Põhilülitumisaeg	Access time
20.00–22.00	Tippaeg	Prime time
22.00–23.00	Tippajale järgnev aeg	Late fringe
23.00–01.00	Hilisõhtu	Late night
1.00–6.30	Õö	Overnight

saatevõrk — teatud põhimõtetest lähtuv formaliseeritud struktuur saadete, filmide ja muude programmelementide paigutamiseks saatekavasse, mis kehtestab saadete eetrisse andmise aja ja regulaarsuse. Telejaamades koostatakse saatevõrk reeglina põhihoajaks (september–mai) ja suvehooajaks (juuni–august). Saatevõrku püütakse hoida stabiilsena, et tekitada auditooriumis püsivaid vaatajarahjumusi. Telejaama saatevõrgu koostamine (**programming**) on telejaamas üks vastutusrikkamaid ülesandeid, mis on otseselt seotud jaama eesmärkide, efektiivsuse, konkurentsivõime ja vaatajaeduga. Saatevõrk on aluseks ka saadete tootmise ja hankimise planeerimisele; **Program schedule**

saadete esmaesitus — saate esmakordne edastamine ringhäälingujaama mis tahes programmis või kanalil; **First run**

saadete hankimine — muude tootjate toodetud saadete või filmide edastamis- või ülekandeõiguse omandamine; **Program Acquisition**

saadete kordus (ka taasesitus) — 1. kord juba edastatud saate taasesitamine sama ringhäälinguorganisatsiooni poolt. Kordamisega on tegemist ka juhul, kui saade edastatakse veel kord sama ringhäälingujaama teistel kanalitel; **Repeating**

2. kord juba edastatud saate taasesitamine samal kanalil, samas programmis, kus toimus esmaesitus; **Re-run**

3. territooriumile kord juba edastamiseks müüdüd saate taasesitamine; **Re-run**

saadete tellimine — ringhäälingujaama initsiatiivil saadete või filmide tellimine ühelt või mitmelt tootvalt organisatsioonilt; **Commissioning**

tootja päritolumaa — saate tootja päritoluriik; **Geographic origin**

TELEVISIOONI FINANTSEERIMINE

avaliku sektori toetus — otseselt või kaudselt riiklikelt, regionaalsetelt või kohalikel, kesk- või föde-

raalsetelt institutsioonidelt saadud tulu, Eestis peamiselt toetus riigieelarvest; **Public funds**
Avaliku sektori toetus jaguneb:

Eesti keeles	In English
toetus (ka dotatsioon)	Grants
loamaks	Licence fee
maksud, aktsiisid	Taxes on goods and services
muud	Other

kaubanduslik tulu — tulu, mis on saadud reklaamiesemete, meenete ja teenuste (raamatute, T-särkide, kassettide, pastapliiatsite, tasside jms. müügist; **Merchandising**

kommertstulud — ringhäälingujaama kommertstulud moodustuvad organisatsiooni majandustegevuse tulemusel; **Commercial income**
Kommertstulude allikad:

Eesti keeles	In English
Reklaamitulu	Advertising
Sponsortulu	Sponsorship
Programmi müük	Program sales
Kaubanduslik tulu	Merchandising
Tehniliste vahendite rent	Facilities rental
Tasulised kanalid	Pay-TV channels
Teleteenused tükitasu, tellimuse alusel	Pay-per-view channels
Muud	Other, not attributable

kulud — ringhäälingujaama kulud programmide tootmiseks, hankimiseks ja edastamiseks, tehniliseks arenguks, hoonete haldamiseks jms.; **Expenditures**
Ringhäälingujaamade kulude struktuuris on olulisemad:

Eesti keeles	In English
tööjõukulud	Personnel costs
programmitootjate kulud	Program production personnel costs
tehnilise tööjõu kulud	Technical production personnel costs
koostööprogrammide kulud	Co-production costs
tellimusprogrammi kulud	Commissioned production costs
hanke- ja vahetusprogrammi kulud	Purchase and exchange costs
kordusprogrammi kulud	Repeats costs
üleriigilise programmi tehnilised kulud	National engineering costs
administratiiv- ja tugiteenistuse kulud	National administration/support services costs
litsentsimaksu kogumise kulud	Licence fee collection costs
programmi müügi kulud	Program sales costs
kaubanduslikud kulud	Merchandising costs
edastamiskulud	Transmission costs
regionaal- ja kohaliku programmi kulud	Regional/local services costs

Eesti keeles	In English
amortisatsioonikulud	Production facilities depreciation
loamaksu kaod	Licence evasion
võlgnevused	Late payment
koosseisulised tööjõukulud	Permanently employed
lepingulise/ajutise tööjõukulud	Contract/temporarily employed

loamaks — 1. telekodudepõhine otsene maks õiguse eest omada ringhäälinguprogrammide vastuvõtuks vajalikke seadmeid;

2. telekodudepõhine avaliku ringhäälinguteenuse eest makstav maks; **Licence fee**

loamaksu kogumiskaod — loamaksu mittemaksmisest tekkivad kaod, arvestatud protsendina potentsiaalsest kogutulust, **Estimation of licence fee evasion rate**

loamaksu maksjate koguarv — riikides, kus avalikõigusliku televisiooni finantseerimiseks kasutatakse leibkondade poolt makstavat otsest loamaksu; **Number of licence fee accounts**

muud avaliku sektori tulud — muud avaliku sektori tulud võivad olla annetused, kingitused jms.; **Public Funds: Others**

sponsortulu — tulud, mis on saadud ringhäälingujaama tegevusega mitteseotud isiku osalemisest ringhäälingu saate või programmi otseses või kaudses finantseerimises; **Commercial revenues: Sponsorship**

teenuste osutamisest saadud tulu — tulud, mis saadakse erinevate teenuste osutamisest, eelkõige audiovisuaalse tehnika rentimisest; **Commercial revenues: Services**

toetus — eelkõige riigieelarve eelarve kaudu eraldatav sihtotstarbeline toetus; **Public Funds: Grants**

tulud — ringhäälingujaamade tulud tulevad reeglina mitmest allikast; **Revenues.**
Olulisemad tuluallikad:

Eesti keeles	In English
toetus	Public funds: Grants
muud avaliku sektori tulud	Public funds: Others
tulu reklaamist	Commercial revenues: Advertising
sponsortulu	Commercial revenues: Sponsorship
teenuste osutamisest saadud tulu	Commercial revenues: Services
muud kommertstulud	Commercial revenues: Others

tulu loamaksust — ringhäälingujaama tulu telekodude poolt makstud loamaksust pärast käibemaksu ja kogumiskulude mahaarvamist; **Income from licence fee**

tulu programmi müügist — ringhäälingujaama toodetud saadete ja filmide näitamisõiguste müügist saadud tulu; **Program sales**

tulu reklaamist — eetriaaja müügist saadav tulu; **Commercial Revenues: Advertising**

REKLAAM JA SPONSORLUS

barter (*ka bartertehing, tasaarveldustehing*) — programmi hanketehing, kus programmi hankijale tasutakse teatud osaga programmiga seotud reklaamimüügi tulust; **Barter**

kontaktisagedus — näitab, mitu korda esitatakse reklaami sihtauditooriumile teatud ajaperioodi jooksul; **Frequency**

reklaam — reklaam on teave, mis avalikustatakse toodete või teenuste müügi suurendamiseks, ürituse või idee edendamiseks või teises valdkonnas mõne muu soovitud tagajärje saavutamiseks ning mida reklaami avalikustaja tasu eest või mõnel muul vastaval kaalutlusel levitab; **Advertising**

eksitav reklaam — eksitav on reklaam, mis üksikõik millisel viisil, kaasa arvatud esitlusviisil, petab või tõenäoliselt petab üldsust või mis toodud põhjustel kahjustab või võib kahjustada konkurenti; **Misleading (dishonest, fraudulent) advertising**

kõlvatu reklaam — reklaam, mis on vastuolus heade kommete ja tavade ja mis kutsub üles käituma seadusevastaselt või rikkuma üldisi moraalinorme või mis sisaldab sellist tegevust; **Obscene, indecent advertising**

halvustav reklaam — reklaam, mis otseselt või kaudselt alavääristab või mõnel muul viisil halvustab mõnda isikut, tegevust, tegevusala, toodet, teenust äritegevust või muud reklaamis avaldatut; **Defamatory, offensive advertising**

varjatud reklaam — reklaam, mis olenemata avalikustamise viisist või vahendist, ei ole üldsuse tavalise tähelepanu juures selgelt eristatav ja grupeeritud muust samal ajal ja samal reklaamikandjal avalikustatavast teabest; **Surreptitious, hidden advertising**

alateadvuslik reklaam — alateadvuse mõjutamine reklaami paigutatud üksikute ülilühikeste kaardrite abil, mida silm ei fikseeri, alateadvus võib aga talletada; **Subliminal advertising**

reitinguühiku hind — reklaami hind auditooriumi 1% kohta; **Cost per point, CPP**

reklaamipiirangud — seaduse või muude normatiivaktidega kehtestatud sisulised, ajalised ja mahulised piirangud reklaami edastamiseks teleprogrammis; **Advertising limits**

reklaamikulud — ringhäälingujaama ja selle programmi, muu tele- või kaabelteenuse reklaamimiseks kulutatud rahalised vahendid; **Advertising expenditures**

osakaal (*ka telekanali osakaal*) — auditooriumi poolt konkreetse telekanali või teleprogrammi vaatamiseks kulutatud aja osakaal (%) kogu telerivaatamiseks kulutatud ajast teatud ajaperioodi jooksul; **Share**

otsepakkumine — televisioonireklaami erivorm, mille eesmärk on kaupade või teenuste müügiks pakkumine; otsepakkumise vormid on otsepakkumislõik ja otsepakkumissaade; **TV-shop**

sponsorlus — ringhäälingujaama tegevusega või audiovisuaalteoste tootmisega mitteseotud isiku osalemine ringhäälingusaate või -programmi otseses või kaudses materiaalses toetamises sihiga teadvustada ja edendada oma nime, kaubamärki, mainet, tegevust ja selle eesmärke; **Sponsorship**

reklaamiaken (*ka reklaamiblokk*) — ajavahemik saatevõrgus, kus telejaam müüb ja reklaamiandja ostab aega reklaamiks; **Spot**

reklaami sihtauditoorium — auditooriumiosa, mida reklaamiandja peab ennekõike silmas reklaamitava kauba või teenuse tarbijana; **Target audience**

summaarne auditoorium (1) — mingi reklaami või reklaamikampaania vaatajate koguarv teatud ajaperioodi jooksul, enamasti kasutatakse neljanädalast perioodi; **Cume, Cumulative audience**

summaarne auditoorium (2) — vaatajakontaktide koguarv teatud reklaami esitamise kogu perioodi kohta; **Gross Rating Points, GRP**

tuhande vaatajakontakti hind — reklaami hind 1000 vaatajakontakti kohta; **Cost per thousand, CPM**

võrguväline reklaam — reklaam, mida reklaamiandja ostab ilma kindlat reklaamiakent fikseerimata ja mille esitamise aeg ja koht jääb telejaama otsustada; **Run of Schedule, ROS**

üldkogum — telekodude koguarv teatud reklaamituru segmendis; **Universe**

TELETÖÖTAJAD

haldus- ja abipersonal (*ka haldus- ja tugipersonal*) — töötajad, kelle ülesandeks on täita mitmesuguseid ringhäälingujaama tegevuse korraldamise, administratiiv- ja abitöödega (koristus, remont, ehitus, valve, transport, hoonete korrashoid jm.) seotud tööülesandeid; **Support services personnel**

insenerpersonal — töötajad, kelle töökohustuseks on tehniliste vahendite planeerimine, installeerimine ja korrashoid (mitte kasutamine) ja sellega seotud juhtiv- ja administratiivpersonal; **Engineering personnel**

juhtiv- ja administratiivtöötajad — telejaama tipp- ja keskastme juhid; **Administration**

Mõnedes statistikaaruannetes ühendatakse juhtiv- ja administratiivpersonal ning haldus- ja abipersonal üheks töötajate grupiks; **Administration/support services**

koosseisulised töötajad — koosseisulistel ametikohtadel ja regulaarsel palgalehel olevad töötajad, ka tähtajalise lepinguga töötajad, kelle lepingut uuendatakse regulaarselt ja ilma katkestusteta; **Permanent employees**

lepingulised/ajutised töötajad — töötajad, kelle tööleping on sõlmitud teatud ajavahemikuks või mingi spetsiifilise ajutise iseloomuga töö teostamiseks; **Contract/temporary employees**

loometöötajad — kõik mittetehnilised töötajad, kelle igapäevaseks töökohustuseks on osaleda programmi tootmises (toimetajad, produtsendid, režissöörid, assistendid, kunstnikud, monteerijad, ajakirjanikud, toimetuste juhid, sekretärid, tootmisega seotud juhtiv- ja administratiivpersonal; **Program personnel, Program staff**

programmi edastamisega seotud personal — töötajad, kelle töökohustuseks on programmi edastamise seadmete planeerimine, installeerimine, korrashoid ja ekspluatatsioon ja nendega seotud juhtiv- ja administratiivpersonal; **Transmission personnel**

programmi tootmispersonal — kõik mittetehnilised töötajad, kelle igapäevaseks töökohustuseks on osaleda programmi tootmises (toimetajad, produtsendid, režissöörid, assistendid, kunstnikud, filmidirektorid, monteerijad, valgustajad, helioperaatorid, filmi- ja videooperaatorid, stuudioassistendid, lavaseadjad, grimeerijad, ajakirjanikud, toimetuste juhid, sekretärid, tootmisega seotud juhtiv- ja administratiivpersonal; **Program production personnel**

tehnilised töötajad — kõik tehnilised töötajad, kelle igapäevaseks töökohustuseks on osaleda programmi tootmises (valgustajad, helioperaatorid, filmi- ja videooperaatorid, stuudioassistendid, lavaseadjad, gri-

meerijad ning nendega seotud juhtiv- ja administratiivpersonal; **Technical production personnel, Technical staff**

teletöötajad (*ka telepersonal*) — vahetult teleprogrammi tootmisega seotud personali vaadeldakse sageli ühtse kategooriana — programmi tootmispersonalina või jagatakse kaheks suuremaks grupiks — loome- ja tehnilisteks töötajateks; **Television personnel**

Tegevusvaldkondade järgi eristatavad töötajate kategooriad:

Eesti keeles	In English
haldus- ja abipersonal	<i>Support services personnel</i>
hanke- ja vahetus- programmide personal	<i>Purchases and exchanges personnel</i>
insenerpersonal	<i>Engineering personnel</i>
juhtiv- ja administratiiv- töötajad	<i>Administration</i>
koosseisulised töötajad	<i>Permanent employees</i>
koostööprogrammide personal	<i>Co-production personnel</i>
lepingulised/ajutised töötajad	<i>Contract/temporary employees</i>
loometöötajad	<i>Program personnel, Program staff</i>
loamaksukogumispersonal	<i>Licence collection personnel</i>
tellimussaadete personal	<i>Commissioned production personnel</i>
programmi edastamisega seotud personal	<i>Transmission personnel</i>
programmi müügipersonal	<i>Program sales personnel</i>
programmi tootmispersonal	<i>Program production personnel</i>
reklaamimüügipersonal	<i>Advertising sales personnel</i>
tehnilised töötajad	<i>Technical production per- sonnel, Technical staff</i>

Ringhäälingujaamad esitavad statistikas ka töötasukulu ülatoodud töötajate kategooriate kohta.

TELEAUDITOORIUM

auditooriumi vanusepiirid — vaatajaskonna uurimustes kasutatav auditooriumi vanusevahemik; Eestis tehtavatel auditooriumiuurimustel on selleks enamasti 12–74 aastat; **Age basis**

elanike arv (*ka elanikkonna suurus*) — elanike arv riigis või regionis, enamasti antakse tuhandetes; **Population**

leibkond — ühel aadressil elav ja ühist raha kasutav inimeste rühm, kelle liikmed ka ise tunnistavad end ühes leibkonnas olevaks; **Household**

leibkondade arv — leibkondade arv riigis, regioonis, haldusüksuse territooriumil; **Number of households**

leibkonna keskmine suurus — keskmine inimeste arv leibkonnas, **Inhabitants/household, Population per household**

loamaksukohuslaste leibkondade arv — riikides, kus on kehtestatud loamaks avaliku ringhäälinguteenuse eest, kogutakse seda reeglina leibkonnapõhiselt; seetõttu kajastatakse statistikas ka loamaksu koguva ametkonna registris olevate maksukohustuslike leibkondade koguarvu; **Number of licence fee accounts**

telekanali nädalane vaadatavus (ka telekanali jälgitavus) — inimesed (% potentsiaalsest auditooriumist), kes vaatasid vastavat kanalit või telerit vähemalt 15 järjestikust minutit nädala jooksul (nimetatud perioodi pikkus on riigiti erinev); **Weekly reach**

telekanali osakaal — auditooriumi poolt konkreetse telekanali või teleprogrammi vaatamiseks kulutatud aja osakaal (%) kogu telerivaatamiseks kulutatud ajast teatud ajaperioodi jooksul; **Share**

potentsiaalne teleauditoorium — inimesed (% kõigist vaatamisvõimalust omavatest inimestest), kes võiksid eeldatavalt moodustada antud telekanali, -programmi või -saate vaatajaskonna, kui nad seda sooviksid; **Potential audience**

telekanali päevane vaadatavus (ka telekanali päevane jälgitavus) — potentsiaalse auditooriumi osa (%), kes vaatas kindlat telekanalit või telerit vähemalt 5 järjestikust minutit 24 tunni jooksul; (selline täpsus on võimalik vaid telemõõdikute kasutamise puhul, pävikmeetodi puhul võetakse arvesse kõik respondendid, kes märkisid end vaatajaks vähemalt ühe veerantunni jooksul); **Daily reach**

päevikmeetod — auditooriumi käitumise uurimiseks kasutatav küsimustiku vorm, milles respondendid fikseerivad kirjalikult või elektrooniliselt oma tegevusi teatud ajaperioodi jooksul; **Diary**

reaalne auditoorium — inimesed (% potentsiaalsest auditooriumist), kes konkreetset ajahetkel või ajavahemikul vaatasid telerit; **Households Using Television, HUT**

reiting (ka vaatamisväärtus) — konkreetse telekanali või -saate auditooriumi suurus teatud ajavahemikul kogu potentsiaalsest auditooriumist (%); **Rating**

sihtauditoorium — auditooriumi grupp, kellele tele- saade on eelkõige mõeldud; **Target audience**

tabatav auditoorium (vt. reaalne auditoorium) — inimesed (% potentsiaalsest auditooriumist), kes vaa-

tavad mingil ajahetkel või ajavahemiku jooksul televiisorit ning kelleni telekanali saade võiks potentsiaalselt jõuda; **Available audience**

teleauditoorium — riigi elanikkond, kellel on tehniliselt võimalik teleprogramme vastu võtta; **TV audience**

telekanal — kindlal sagedusel edastatav ringhäälingujaama programm, kannab iseseisvat identifitseerimisenimetust; **Television channel**

telekodu — leibkond, kelle käsutuses on üks või mitu telerit, **TV household, TVHH**

telekanali nähtavus (ka telekanali leviala, haare, haardeulatus) — telekodud (%), kellel on tehniliselt võimalik ringhäälingujaama programmi vastu võtta; **Technical penetration, Households capable of reception, coverage, “can receive”**

telekanali tegelik auditoorium (ka telekanali hõlmkond) — 1. kanali haardeulatuses olevad televaatajad või telekodud (%), kes antud kanalit tegelikult vaatavad; **Channel penetration, Penetration rate**

2. televaatajad või telekodud (%), kes vaatavad antud telekanalit vähemalt üks kord teatud ajaperioodi jooksul; **Circulation, “do receive”**

telemõõdik — teleriga ühendatud seade, mis võimaldab fikseerida vaataja käitumist (vaadatavat kanalit, kanali vahetust, kanali vaatamiseks kulutatud aega, samuti sisestada ka vaataja tunnuseid ja hinnangut saadete kohta). Telemõõdikud on ühendatud liine pidi auditooriumi uuriva firmaga, kes kogub ja töötleb saadud andmed ja teavitab teenust tellivaid ringhäälinguorganisatsioone ja teisi kliente auditooriumi käitumisest. Telemõõdikud on paigaldatud selliselt, et saadud andmed oleksid esinduslikud uuritava auditooriumi (enamasti riigi elanikkonna) suhtes; **Peplemeter**

tippaeg (ka parim vaatamisaeg) — 1. ajavahemik, mis sobib telerivaatamiseks suurele osale auditooriumist ja mille vältel on telejaamal võimalik saavutada suurim võimalik vaatajaskond. Tippaja piirid erinevad riigiti sõltuvalt inimeste elukorraldusest ja tavadest, enamasti jääb tippaeg 19.00 ja 22.30 vahele;

2. õhtune kolmetunnine ajavahemik, mille jooksul telekanal saavutab maksimaalse vaatajaskonna; **Prime-time**

täisealise televaataja ealine alampiir — iga, millest alates televaataja arvatakse täiskasvanud teleauditooriumisse kuuluvaks; **TV adult age**

välisauditoorium (ka välisauditooriumile suunatud programm) — välismaal asuva telekanali teise riigi territooriumil asuv sihtauditoorium; **Targeting foreign markets**

TELEVALDKONNA ANALÜÜSI JA STATISTIKA MÕISTETE INGLISE–EESTI LÜHISÕNASTIK (umbes 450 terminit)

A

Access time — põhilülitumisaeg (saatekavatsoon)
Acquired program — hange, hankeprogramm
Acquisitions — ostusaated, hanked
Administration/support services personnel —
 haldustöötajad
Addressable converter, set-top-box — abonentkon-
 verter
Advertising — reklaam
Advertising expenditures — reklaamikulud
Advertising limits — reklaamipiirangud
Advertising revenues — reklaamitulu
Advertising sales personnel — reklaamiaja müügiga
 tegelevad töötajad
Age basis — uuritava auditooriumi vanusevahemik
Analog platform — analoogplatvorm
Analogue television, Analog TV — analoogtele-
 visioon
Analogue, Analog — analoogformaad, analoogteho-
 loogia
Analog set-top-box — analoogkonverter
Animation — multifilmid
Arts/Humanities/Sciences — kaunid kunstid, huma-
 nitaaria, teadus (teemavaldkond)
Audience, Viewers — auditoorium, vaatajaskond,
 vaatajad
Available audience — tabatav auditoorium

B

Band — sagedusala, raadiolainete diapason
Bandwidth — sagedusriba
Barter — barter, bartertehing, tasaarveldustehing
Basic cable distribution service — kaabellevi-
 programmide põhipakett
Black-and white TV set mustvalge teler
Broadband — lai sagedusriba
Broadcast hours (vt. ka Programming output) —
 programmi maht
Broadcast (vt. ka program (Am.), programme
 (Ingl.)) — saade, telesaade
Broadcasting — ringhääling

Broadcasting licence — ringhäälinguluba
Broadcasting satellite — ringhäälingusatelliit
Broadcasting service — programmitenus, ring-
 häälinguteenus, tele- ja raadioteenus
Broadcasting station — ringhäälinguajaam

C

C-Band — C-sagedusala
Cable — kaabelvõrk
Cultural channel — kultuurikanal
Cable broadcasting — kaabellevi
Cable Distribution Network — kaabellevivõrk
Cable Distribution Service — kaabelleviprogram-
 mide pakett
Cable network — kaabeltelevisioonivõrk
Cable operator — kaabellevivõrgu operaator
Cable subscriber — kaabellevivõrgu abonent
Camcoder — videokaamera
Camcoders sales value — videokaamerate müügi-
 maht
**CATV, Cable Television, Cable TV, Community
 Antenna Television** — kaabeltelevisioon
Closed Circuit Television, CCTV — ühisantenniga
 kaabeltelevisioonivõrk
CD player — laserplaadimängija, laserpleier, CD-
 pleier
CD, compact disc — laserplaat, CD-plaat
CD-I, Compact Disc Interactive — interaktiivne
 laserplaat
CD-ROM drive, CD draiv, — laserkettadraiv, laser-
 draiv
CD-ROM, Compact Disc Read-only Memory laser-
 plaat, laserketas, laserplaat-püsimälu, CD-ROM
children channel — lastekanal
Channel — kanal
Channel penetration — telekanali hõlmkond
Channel statute — kanali statuut
Channel type — kanali tüüp
Chat show — vestlus-*show*, jutu-*show*
CHH, Connected TVHH — kaabeltelevisiooniabo-
 nentide arv
CHH/TVHH — kaabeltelevisiooniabonentide osakaal

Children — lasteprogramm
Children and youth, Children and young people programming — laste- ja noorteprogramm (teemavaldkond)
Circulation, “do receive” — telekanali hõlmkond, tegelik auditoorium
Classical music — klassikaline muusika (teemavaldkond)
Clear channel — koodivaba kanal
COAX, Coaxial cable — koaksiaalkaabel
Color television standards — värviteleviseiooni standardid
Colour TV — värviteler
Commercial broadcasting organisation — kommertsringhäälinguorganisatsioon
Commercial income — äritulud
Commercial revenues: advertising — reklaamitulu
Commercial revenues: services — tulu teenustest
Commercial revenues: sponsoring — tulu sponsorlusest
Commercial Television, Private Television — kommertsteleviseioon, erateleviseioon
Commissioned — tellitud saade, tellitud programm
Commissioned production costs — tellitud programmide kulu
Commissioned production personnel — tellimus-saadetega töötav personal
Community antenna — ühisantenn, ühisantennivõrk
Community Television — kogukondlik televiseioon
Computer game console — arvutimängu konsool
Concert transmissions — kontsertide ülekanded
Conditional access — tingimuslik ligipääs, kontrollitud ligipääs
Conference call — audiokonverents
Continuing education — jätkuharidus
Contract/temporary employees — lepingulised töötajad, ajutised töötajad
Converter — konverter, muundaja
Co-production — koostöösaade, koostööprogramm
Co-production costs — koostööprogrammide kulud
Co-production personnel — koostööprogrammidega töötav personal
Coverage — telekanali katvus, leviulatus, hõlmkond
CPM, Cost per thousand — tuhande vaatajakontakti hind (reklaamitermin), saate maksumus 1000 vaataja kohta (programmingutermin)
CPP, Cost per point — reitinguühiku hind
Culture — kultuur (teemavaldkond)
Culture, Art and Culture, Arts and Humanities — kultuur, kaunid kunstid, humanitaaria (teemavaldkonnad)
Cume, Cumulative audience — koguauditoorium
Current affairs — saated jooksvatest aktuaalsetest sise- ja välispoliitilistest päevasündmustest
Current affairs info/Magazines — uudiste- ja info-ajakirjad
Current affairs, Political programs — poliitika-saated
Current affairs/Documentary — dokumentaal-saated, dokumentalistika

D

Digital platform — digitaalplatvorm, digiplatvorm
Documentary channel — dokumentalistikakanal, dokumentaalfilmikanal
Daily news / Current affairs — päevauudised ja aktuaalsed sündmused
Daily reach — päevane vaadatavus, päevane jälgitavus
Data transmission, Datacasting — andmeedastus
Daytime programming — päevane programm
Daytime — päevaeg (saatekavatsoon)
DBS, Direct Broadcasting Satellite — otsering-häälingusatelliit
Dedicated foreign channel — välisauditooriumile suunatud telekanal
Defamatory (offensive) advertising — halvustav reklaam
Delivery — edastamine, levitamine, ülekanne
Diary — pävikumeetod (auditooriumiuuringute meetod)
Diffusion — edastamine, levitamine, ülekanne
Digital packages — digitaalprogrammide pakett
Digital set-top box — digitaalne konverter
Digitisation — digiteerimine
Dishonest (misleading, fraudulent) advertising — eksitav reklaam
Distribuition — edastamine, levitamine, ülekanne
Documentaries (info all), factual — fakti-, tõsielusaated ja filmid
Documentary — dokumentaalfilm, dokumentaalsaade
Domestic TV channels — kodumaised telekanalid
Downlink — signaal satelliidilt
Drama — draama
DTH, Direct-to-home Satellite — otsesatelliit
DTV, Digital television, Digital TV — digitaal-televiseioon
DVD, Digital Versatile Disk, Digital Video Disc — universaaldigitaalketas, digitaalvideoplaat
DVR, Digital Video Recorder — digitaalne videomagnetofon

E

Early evening — varane õhtu (saatekavatsoon)
Early fringe — varane lülitumisaeg (saatekavatsoon)
Early morning — varahommik (saatekavatsoon)
Easy Listening Music Channel — levimuusikakanal
Economy, Business — majandus, äri (teemavaldkond)
Educational channel — hariduskanal
Education — haridus (teemavaldkond)
Education, Science — haridus ja teadus (teemavaldkond)
Electronic Programming Guide, EPG — elektrooniline saatekava
EHF, Extremely High Frequency — millimeeter-laineala
Encrypted, Scrambled — kodeeritud kanal
Engineering personnel — tehnilised töötajad, inseneripersonal

Entertainment channel — meelelahutuskanal
Estimation of licence fee evasion rate — loamaksu kogumisel tekkida võiv hinnanguline kadu
Ethics channel — usukanal
European independent producer — Euroopa sõltumatu tootja
European production — Euroopa riikides toodetud filmid ja saated
Exchanges — vahetussaade, vahetusprogramm
expenditures — telejaama kulud

F

Facilities rental revenues — tulud tehniliste vahendite rentimisest
Factual (Documentaries) — tõsielu: dokumentaalsaated
Factual/Information — tõsielu-, infosaated
Feature film — mängufilm
Feature films, films — mängufilmid, filmid
Fashion Channel — moekanal
TV film — telefilm
Fiber optics — fiiberoptiline kaabel
Fiction — lavastuslikud, mängulised, mittedokumentaalsed žanrid ja saated
Film — film
First run — esmaesitus
First Transmissions — esmaesitused
Foreign Channel — välistelekanal
Format — formaat
Frames per second, fps — kaadrite arv sekundis
Fraudulent (misleading, dishonest) advertising — eksitav reklaam
Free Access Television — mittetasuline televisioon, üldkättesaadavad telekanalid
Frequency — ringhäälingusagedus
Frequency — kontaktisagedus
Full length feature film — täispikk mängufilm
Full VCR functionality — võimalus kasutada kõiki videomagnetofoni funktsioone

G

Games TV — telemängukanal
Generalist broadcasting, Generalist — üldauditooriumile orienteeritud telejaam
Geographic origin — tootja päritolumaa
Geostationary orbit — geostatsionaarne orbiit
Government broadcasting organisation — riiklik ringhäälinguorganisatsioon
Grants — toetus ja dotatsioon
GRP, Gross Rating Points — summaarne auditoorium, vaatajate koguarv teatud reklaami esitamise kogu perioodi kohta

H

HDTV, High Definition Television — kõrgresolutsioonitelevisioon

HF, High frequency — lühilaineala
Household — leibkond
Households expenditures — teleperekonna kulutused televideoseadmete hankimiseks
Households Using Television, HUT — reaalne auditoorium
Human interest — elusaated, huvisaated

I

Internet platform — internetiplatvorm
Income from licence fee — tulu loamaksust
Indecent (obscene) advertising — kõlvatu reklaam
Independent producer — sõltumatu tootja
Information — informatsioon, ajakirjanduslikud, päevakajalised saated, publitsistika
Infotainment — meelelahutuslik infosaade, meelelahutusliku funktsiooniga infosaade, infomeelelahutus
In-house, own production — omasaade, originaalsaade
Interactive Cable — interaktiivne kaabelvõrk
Interactive Television, Two-way TV — interaktiivne televisioon
Interated Services Digital Network, ISDN — integraalteenuste digitaalvõrk, ISDN
International licence — rahvusvaheline ringhäälinguluba
International program service — rahvusvaheline programm
International programming — rahvusvaheline programm
Internet Television, Internet TV — internetitelevisioon
IPPV, Impulse Pay-Per-View — välkvideo, väkeltellimustelevisioon, impulstellimustelevisioon, impulss-TV

L

Late fringe — tippajale järgnev aeg (saatekavatsoon)
Late night — hilisõhtu (saatekavatsoon)
Late payment — võlgnevused
LF, Low frequency, — pikalaineala
Licence fee collection costs — litsentsimaksu kogumise kulud
Licence collection personnel — loamaksu kogumisega tegelevad töötajad
Licence evasion — loamaksu kaod
Licence fee — litsentsimaks, loamaks, lubamaks
Light entertainment — meelelahutussaated
Light entertainment/Games — televõistlused (telemängud)
Local — kohalik programm
Local licence — kohalik ringhäälinguluba
Local program service — kohalik programm
Local window — kohaliku programmi aken

Lots of choice of start times — valik filmide ja saadete fikseeritud algusaegu kaabelvõrgus
LPTV, Low-power television — väikese võimsusega televisioon

M

Magazine — teleajakiri
Main business — teleteenust osutava organisatsiooni põhitegevusala
Main genre — põhižanr
MDS, Multichannel Distribution Service — traadita kaabeltelevisioon
MDS, Multichannel Distribution System — paljukanaliline lühilainelevivõrk
Merchandising — kaubanduslik tulu
Merchandising costs — kaubanduslikud kulud
MF, Medium frequency — kesklaineala
Mini series — lühisarjad
Minority Language Channel — kanal keelevähemustele
Misleading (fraudulent, dishonest) advertising — eksitav reklaam
MMDS, Microwave Multipoint Distribution Service — traadita kaabeltelevisioon
MMDS, Microwave Multipoint Distribution System (vt. ka Over-the-air Laser (line-of-sight transmission)) — paljukanaliline (hargnev) lühilainelevivõrk
Modem — modem
Movie — mängufilm
Movies Channel — filmikanal
Multicultural programming — multikultuurne saatekava
Multi-genre programming — mitmežanriline saatekava
Multinational program service — rahvusvaheline koostööprogramm
Multiset, TV households with 2 sets or more, Multi-channel households — mitme teleriga telekodud
Music — muusika (teemavaldkond)
Music & Arts — kunst ja muusika (teemavaldkond)
Music and entertainment — muusika- ja meelelahutussaated
Music Channel — muusikakanal
Music, classic — süvamuusikasaated

N

Narrowband — kitsas sagedusriba
Narrowcasting, special broadcasting — kitsamale, sh. sihtauditooriumile orienteeritud saatekava
National — üleriigiline programm, rahvuslik TV
National licence — üleriigiline ringhäälinguluba
National private — üleriigiline eratelekanal
National program service — üleriigiline programm

National programs — teleprogrammide kogumaht riigis
National public channel — üleriigiline avalik-õiguslik telekanal
National with regional windows — riiklik-regionaalne programm
Nature — loodus (teemavaldkond)
Nature channel — loodusprogramm
Nature /Documentary — loodussaated ja dokumentaalfilmid
Network — ringhäälingusaajatjate võrk
News — uudistesaaed
News/Information channel — uudistekanal
News & Music — uudiste- ja muusikasaade
News and news magazines — uudised ja uudisajakirjad
News/Information/Speech channel — uudiste- ja jutukanal
Non-fiction; current affairs, debate etc. — tõsielussaated
Not attributable — täpsema valdkonnamääratluseta saated või programmiosa
NTSC, National Television Standards Committee — NTSC, Põhja-Ameerika värviteleviiooni standard
NVoD, Near Video-on-Demand — kaanonvideo
Number of households — leibkondade arv
Number of households with VCR — videomagnetofone omavate teleperekondade arv
Number of licence fee accounts — loamaksuarvete arv

O

Obscene (indecent) advertising — kõlvatu reklaam
Offensive (defamatory) — solvav reklaam
Operator — operaator
Order through remote control — tellimuse esitamine teleripuldi abil
Overnight — öö (saatekavatsoon)
Over-the-air Laser (line-of-sight transmission) — hargnev paljukanaliline lühilainelevivõrk
Own production — omatoodang

P

PAL, Phase Alternate Line — Lääne-Euroopa värviteleviiooni standard
Partnership — ühisteletenus
Pay TV — tasuline televisioon, tasulised teleteenused
Pay-on-an-event-basis — tasumine konkreetse saate vaatamise eest
Pay-per-channel revenues — tulu tasulistest kanalitest
Pay-per-view revenues — tulu ühekordsetest tasulistest teleteenustest
Penetration — kasutatavus
Penetration — leviala, hõlmkond
Penetration rate of VCR — videomagnetofoniga telekodude osakaal

Peoplemeter — telemõõdik
Permanent employees — koosseisulised töötajad
Personnel costs — personalikulud
PHH, passed TVHH, households passed and connected to cable but not subscribed to cable services — kaabeltelevisiooni potentsiaalne auditoorium
PHH/TVHH — kaabeltelevisiooni potentsiaalse auditooriumi osakaal
Plays, series and serials — lavastused, sarjad ja seriaalid
Pop, rock, middle of the road — populaarne muusika
Pop/Rock Music channel — pop- ja rokkmuusikakanal, levimuusikakanal
Popular Music — levimuusika, popmuusika
Population — elanike arv, elanikkonna suurus
Population per household, Inhabitants/household — leibkonna keskmine suurus
Potential audience — potentsiaalne auditoorium
PPV, Pay-per-view — tellimustelevisioon, tellimusvideo
Presentation and promotion — saatekava reklaam ja tutvustamine
Prime time — tippaeg, parim vaatamisaeg (saatekavatsioon)
Principal owner — telejaama põhiomanik
Private — eraringhäälinguajaam
Produced hours — toodangu maht
Production facilities depreciation — amortisatsioonikulud
Program (Am), Programme (Engl.) — programm
Program Delivery Control System (PDS) — programmi edastamise kontrolli süsteem
Program genres — programmikategooriad, -liigid, -alajaotused
Program output — programmi maht
Program output and origine — programmi struktureeritud maht
Program production — programmitoodang
Program production personnel — programmi tootmispersonal
Program sales personnel — saadete müügiga tegelevad töötajad
Program sales revenues — tulu programmi müügist
Program service — programmiteenus
Program service organisation — programmiteenust osutav teleorganisatsioon
Program types — programmikategooriad
Program window — programmiaken
Programme categories — programmikategooriad
Programming format — saateformaad, saatekavaformaad
Programming output — programmi maht
Programming zones — saatekavatsioon, programmi vöönd
Programming type — teleprogrammi tüüp
Proportion of TV households with 2 or more VCR-s (% TVHH) — 2 videomagnetofoniga telekodude osakaal

Public broadcasting organisation — avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon
Public funds — avaliku sektori toetus
Public funds: Grants — toetus, dotatsioon
Public funds: Others — muu toetus avalikust sektorist
Public service broadcasting organisation — avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon
Public service broadcasting television — avalik-õiguslik televisioon
Public service television — avalik-õiguslik televisioon
Purchase and exchange costs — saadete ja filmide hankimise kulud
Purchased program — hange, hankeprogramm
Purchases and exchanges personnel — saadete ja filmide hankimisega tegelevad töötajad
PVR, Personal Video Recorder — personaalne digitaalne videosalvestusseade

Q

Quiz — mälumäng
Quizzes/Contests — telemängud, televõistlused

R

Rating — reiting, vaatamisväärtus
RDS, Radio Data System — andmeedastussüsteem raadioringhäälingus
Reality show — reaalsusmäng
Reality TV — tõsielutelevisioon
Regional licence — piirkondlik, regionaalne ringhäälinguluba
Regional private — piirkondlik, regionaalne era-telekanal
Regional program service, Regional programming — piirkondlik, regionaalne programm
Regional television — piirkondlik, regionaaltelevisioon
Regional window — piirkonnasaadete programmiaken
Regional with national windows — regionaal-riiklik teleprogramm
Regional/local services costs — regionaal- ja kohaliku programmi kulud
Religion — usk, religioon (teemavaldkond)
Religion, Religious service — ususaade, religioonsaade
Remote Control — kaugjuhtimispult, teleripult
Repeat, Re-run — kordussaade, taasesitus
Repeats' costs — kordusprogrammi kulud
Resolution — pildiresolutsioon
Re-transmission — taasedastamine
Revenues — eelarvetulud
ROS, Run of Schedule — võrguväline reklaam

S

Satellite — satelliit
Satellite TV — satelliittelevisioon
School — koolisaade, telekool
Schools — õppesaated
Science — teadus (teemavaldkond)
Science, Science & Technology — teadussaade
SECAM, Sequential Couleur Ave Memoire — SECAM, värvitelevisiooni standard
Serials — seriaalid
Series — sarifilmid
Series and Serials — sarjad ja seriaalid
Serious music channel — tõsise muusika kanal
Shameless advertising — kõlvatu reklaam
Share — osakaal, telekanali osakaal
SHF, Superhigh frequency — sentimeeterlainelaal
Shipment sales of 16:9 set — laiformaattelerite tarne-
maht
Shipments of LaserDisc players — laserplaadi-
mängijate tarnemaht
Single plays — draamalavastused, näidendid
Sitcom — olmekomöödia
Slighting advertising — halvustav reklaam
SMATV, Satellite Master Antenna Television —
ühisantenniga satelliittelevisioonivõrk
Soap, Soap opera, Daytime drama, Soaper —
päevaaja draamasari, seep, seebiserial, seebiooper
Sponsorship — sponsorlus
Sponsorship revenues — sponsortulu
Sports — spordisaade, sport (teemavaldkond)
Sports Channel — spordikanal
Spot — reklaamiaken
STV, Subscription Television — tellimustelevisioon
Subliminal advertising — alateadvuslik reklaam
Subtitled programs — subtitreeritud saated
Surreptitious advertising — varjatud reklaam
Super-VHS, S-VHS — Super-VHS

T

Talk show — vestlus-*show*
Talk and chat show — vestlus- ja jutu-*show*
Target area — piirkond, sihtterritoorium
Target audience — sihtauditoorium
Targeted foreign markets — sihtauditoorium välis-
maal
Technical penetration — nähtavus, leviulatus
Technical penetration — telekanali nähtavus, haare,
haardeulatus
Households capable of reception, “can receive” —
telekanali haare, haardeulatus
Technical production personnel — tehniline per-
sonal
Technical production personnel costs — tehnilise
tööjõu kulud
Telecommunication services — telekommunikat-
siooniteenused
Teleconferencing — telekonverents

Telenovelas — teleromaanid, novelad, telenovellid,
seebid
Teletext — teletekst, teksti-TV
Television channel — telekanal
Terrestrial, terrestrial transmitter — maapealne
saatja
Terrestrial LW, Long wave (AM) transmitter —
maapealne pikalaineala saatja
**Terrestrial MW, Medium wave (AM) transmit-
ter** — maapealne keskaineala saatja
Terrestrial television — eetritelevisioon, maapealne
televisioon
**Terrestrial television broadcasting, “over the air”,
“on the air”** — eetritelevisioon, maapealne tele-
visioon
Terrestrial VHF (FM) transmitter — maapealne
meeterlaineala saatja
**Textnews, Text news/TextVision, teletext-in-
vision** — teksti-TV uudised
Theatre and TV-Theatre — teatrietendused ja tele-
teater
Theatre — teater (teemavaldkond)
Thematic service — temaatiline kanal
Transmission personel — programmi edastav per-
sonal
Transmission base — saatja asukoht
Transmission costs — edastamiskulud
Transmission organisation — teleprogrammi edas-
tav organisatsioon
Transmission personnel — programmi edastamisega
seotud personal
Transmission — edastamine, levitamine, ülekanne
Transmissions of Theater Performances — teatri-
etenduste ülekanded
Transmitter — ringhäälingusaatja
Transponder — transponder
Traveling channel — reisikanal
TV audience — teleauditoorium
TV adult age — täisealise televaataja ealine alampiir
TV fiction — lavastuslikud teležanrid
TV films — telemängufilmid
TV films and series — telefilmid ja sarjad
TVHH, TV household — telekodu
TV movie, Telefilm (including mini-series) — tele-
mängufilm
TV personel — telepersonal, teletöötajad
TV program (Am.), TV programme (Engl.) — tele-
programm
TV programming content — teleprogrammi sisuline
või vormiline suunitlus
TV program profile — teleprogrammi tüüp
TV services profile — teleteenuse tüüp
TV set, Television Set — teler
TV sets sales value — telerite müügi-
maht
TV shop, teleshopping, direct offer — otsepakku-
mine
TV-advertising — telereklaam
TV-shopping — otsepakkumine, telepood, tele-
kauplus, telekaubamaja

U

UHF, Ultra High Frequency — detsimeeterlainela, kanalid 14–69

Unencrypted service — lukustamata, kodeerimata teleteenus

Universe — üldkogum, telekodude koguarv reklaamituru segmendis

University — ülikoolisaade

Uplink — signaal satelliidile

V

VCR, Video Cassette Recorder — videomagnetofon

VCR-s retail sales value — videomagnetofonide müügi maht

VHF, Very High Frequency — meeterlainela, kanalid 1–13

VHS, Video Home System — VHS, laiatarbevideoformaat

Video conferencing — videokonverents

Video-on-Demand, VoD — nõudevideo

Videotex — videotekst, interaktiivne videograafia

VLF, Very Low Frequency — ülipikad lained

Youth — noortesaade, noorte (teemavaldkond)

W

Web-TV — veebitelevision

Weekly current affairs (magazines) — jooksvate sündmuste nädalokokkuvõtted, publitsistlikud nädalajakirjad

Weekly reach — nädalane vaadatavus, nädalane jälgitavus

Widescreen — laiformaattelevision, laiekraantelevision

Wireless cable — traadita kaabeltelevision